

Kadernota

2024

gemeente [gD] Doetinchem

Voorwoord

Voor u ligt de Kadernota 2024 van de gemeente Doetinchem. De eerste Kadernota in deze bestuursperiode. De Kadernota 2024 is geschreven in een periode waarin we meerdere onzekerheden kennen. De afgelopen jaren stonden in het teken van Corona, de inval in Oekraïne en de energiecrisis. Grote gebeurtenissen die lokaal niet te beïnvloeden zijn, maar doorwerken op allerlei vlak. Naast deze factoren of er juist door veroorzaakt, vragen grote vraagstukken zoals klimaat, de stikstofproblematiek, woningbouwtekorten en sociale vraagstukken om onze aandacht. Dit alles binnen een onzeker financieel meerjarenperspectief vanuit de Rijksoverheid. Hoewel we in Doetinchem de financiën op orde hebben worden we hierdoor net als de andere gemeenten in Nederland in onze inhoudelijke ambities beperkt.

In onze coalitieagenda hebben we vorig jaar de bouwstenen neergelegd voor deze raadsperiode. In de begroting 2023 hebben we een groot deel van onze ambities financieel vertaald. Ondanks de financiële uitdagingen zijn we er toch in geslaagd in deze Kadernota tot en met jaarschijf 2026 een sluitende begroting voor te leggen, die voldoet aan de eisen die in de wetgeving hieraan worden gesteld. De voorliggende Kadernota is gebaseerd op de inzichten en informatie die tot ruwweg eind april beschikbaar waren.

De jaarschijf 2027 sluit niet, vooral doordat we worden geconfronteerd met het 'ravijn' in het gemeentefonds. Dit was in 2026 ook al aangekondigd, maar op het laatste moment incidenteel verzacht. Gelukkig zien de eerste berichten in de voorjaarsnota van het Rijk er hoopgevender uit. Zo wordt het bij de Miljoenennota 2023 eenmalig, vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek, beschikbaar gestelde bedrag van 1 miljard euro voor gemeenten ter verzachting van het ravijn, bij de meicirculaire vanaf 2027 structureel beschikbaar. We verwachten dan ook dat de meicirculaire ons hier wat meer financiële armslag biedt, waardoor we bij de begroting wellicht nog wat extra keuzes kunnen maken of ambities verder kunnen intensiveren. We hopen bij de begrotingsvoorbereidingen ook meer duidelijkheid te hebben over de op dit moment niet in geld uit te drukken onzekerheden, zoals de loon- en prijsontwikkelingen, de autonome ontwikkelingen van het takenpakket van de gemeente en de economische ontwikkelingen.

Met deze Kadernota informeren we u niet alleen over de stand van onze financiële positie. We nemen u in de bestuurlijke inleiding ook mee in de trends en ontwikkelingen die we zien in relatie tot de uitvoering van de coalitie-agenda "Samen groeien in kwaliteit". Graag gaan we met u in gesprek over de ontwikkelingen die op ons afkomen en horen we uw visie daarop. Deze kunnen we dan betrekken bij het opstellen van de begroting 2024.

Leeswijzer

De Kadernota 2024 van de gemeente Doetinchem dient als opmaat voor de begroting 2024. In hoofdstuk 1, de Bestuurlijke inleiding, schetsen we de trends en ontwikkelingen die we zien in relatie tot de uitvoering van de coalitie-agenda "Samen groeien in kwaliteit". Hierbij onderkennen we een tiental thema's aan de hand waarvan we deze trends en ontwikkelingen beschrijven. In hoofdstuk 2 worden de financiële ontwikkelingen geschetst relevant voor de begroting 2024-2027. Enerzijds zijn dit autonome en noodzakelijke ontwikkelingen, anderzijds wensen die een verdere invulling geven aan het coalitieakkoord. De Kadernota wordt afgesloten met een beschouwing van de financiële positie. Naast de gehanteerde financiële uitgangspunten besteden we aandacht aan het financieel meerjarenperspectief, waarbij ook de onzekerheden (risico's en kansen) worden beschouwd. Tenslotte wordt ingegaan op de ontwikkeling van de vermogenspositie.

Inhoudsopgave

1.	Bestuurlijke inleiding	5
2.	Aan- en afmeldingen per programma.....	9
2.1	Aan- en afmeldingen programma 1 Doetinchem 2036.....	9
2.2	Aan- en afmeldingen programma 2 Sociale en veerkrachtige samenleving	13
2.3	Aanmeldingen programma 3 Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving	19
2.4	Aanmeldingen programma 4 Organisatie en financiën.....	24
3.	Financiële positie gemeente Doetinchem 2023 – 2027	31
3.1	Financiële uitgangspunten in de kadernota 2024 en begroting 2024.....	31
3.2	Financieel meerjarenperspectief van de Kadernota 2024.....	32
3.2.1	De financiële uitgangspositie	32
3.2.2	Onzekerheden	33
3.2.3	Geen structurele ruimte ondanks forse algemene reserve	34
3.2.3	Incidentele baten en lasten	34
3.3	Vermogenspositie.....	35
	Bijlage 1: Overzicht risico's ter bepaling van de ratio weerstandsvermogen	36

1. Bestuurlijke inleiding

Doetinchem 2036 – groeien in kwaliteit

De stip op de horizon 70.000 inwoners in 2036 werd al enige jaren geleden gezet en met reden. Groeien in kwaliteit is sindsdien ons motto. Doetinchem groeit al jaren en die groei ontstaat doordat er meer mensen naar Doetinchem verhuizen dan er uit Doetinchem vertrekken. Door in te zetten op het versterken van deze groei kan onze gemeente vitaal en aantrekkelijk blijven. Nieuwe inwoners zijn door ons bedrijfsleven zeer gewenst in de huidige krappe arbeidsmarkt en ook van groot belang voor de draagkracht van onze voorzieningen. In deze Kadernota laten we zien hoe we, met nieuwe stappen of vervolgacties, investeren in de ontwikkeling van onze stad en dorpen richting 2036. Stadse allure en dorpse gemoedelijkheid

Het is fijn wonen in Doetinchem en dat houden we graag vast. Met de onlangs vastgestelde woonvisie zetten we de stip op de horizon voor Doetinchem als woongemeente. Om te groeien naar 70.000 inwoners zijn er zo'n 6.300 nieuwe woningen nodig, die op diverse grotere en kleinere locaties hun plek kunnen vinden, grotendeels via inbreiding en transformatie. Door een slimme programmering vergroten we onze aantrekkingskracht voor jonge gezinnen, kunnen we starters van een eerste (koop)woning voorzien en senioren doorstromen naar een levensloopbestendige woning. In het komende jaar werken we de woonvisie nader uit in een ontwikkelstrategie, waarbij we goed kijken welk type woningen het beste past in de verschillende wijken en dorpen. Waar nodig pakken we de regie door een actief grondbeleid te voeren en verhogen daartoe het krediet voor strategische aankopen. Een van de gebieden die we met prioriteit ontwikkelen is de Spoorzone, een gebied waar wonen, werken, leren en ontmoeten samenkomen en waar de mobiliteitshub allerlei kansen biedt voor hoogwaardige stedelijke ontwikkeling.

Mobiliteit en voorzieningen groeien mee richting 2036

De groeiambitie van onze gemeente gaat zeker niet alleen over wonen. We ontwikkelen ook op diverse andere terreinen in de aantrekkelijkheid en vitaliteit van onze gemeente. Cultuur en kunstbeleving is daarbij een van onze prioriteiten. Dat is niet alleen interessant voor onze bestaande en toekomstige inwoners, maar vergroot ook de aantrekkelijkheid van Doetinchem voor dagjesmensen en toeristen. We doen dit jaar daarom onderzoek naar de potentie van een publiekstrekker in Doetinchem, we stellen een nieuwe cultuurnota op en geven cultuur een extra financiële impuls. Ook andere voorzieningen voor onze inwoners leggen we onder de loep in het licht van de bevolkingsontwikkeling en groeiambitie. We onderzoeken de draagkracht en spreiding van al onze maatschappelijke voorzieningen, zodat we gericht kunnen investeren of sturen bij een groeiend inwonertal. Dit pakken we op in het licht van ons nieuwe beleidskader sociaal domein. Daarnaast blijven we inzetten op een toekomstbestendige binnenstad, waarvoor we dit jaar een totaalplan opstellen. Ondertussen steken we de handen uit de mouwen; we geven de Hamburgerstraat een boost en zetten stappen naar een duurzame binnenstaddistributie.

Een groeiende en veranderende bevolking heeft gevolgen voor mobiliteit. Zelfs zonder de groei van het aantal inwoners neemt de behoefte aan mobiliteit in brede zin toe. Zowel de mobiliteitsvisie- als de parkeervisie worden dit jaar opgeleverd. Deze geven richting aan de mobiliteitsopgave voor de komende jaren. De focus ligt op het zoveel mogelijk aansluiten op de bestaande infrastructuur door in te zetten op flexibele, duurzame en veilige kilometers en het verbeteren van de bereikbaarheid van voorzieningen. Daarbij hebben we extra aandacht voor fietsers en voetgangers en voor duurzaamheid. Het omvormen van bestaande straten met meer groen en ruimte voor fietsers en voetgangers en het toevoegen van laadpalen in de openbare ruimte past in dit streven. De ruimte die de parkeerfunctie inneemt zal opnieuw gewogen worden in het kader van de genoemde ruimtelijke ontwikkelingen. Soms gaat het wel degelijk om nieuwe infrastructuur; zo intensiveren we onze lobbyactiviteiten waarbij de ondertunneling van het spoor bij de Europaweg een van de speerpunten is en we onderzoeken in Euregio verband de mogelijkheid voor een snelle fietsverbinding tussen Doetinchem, Emmerich en Zevenaar.

Wendbaar zijn in een veranderende economie

Ondanks ingrijpende gebeurtenissen op nationaal en internationaal niveau is in Nederland dit jaar sprake van economische groei. De economie van Nederland blijkt veerkrachtig en is momenteel 6 procent groter dan voor de corona- en energiecrisis. Tegelijkertijd beïnvloeden inflatie en de veranderde arbeidsmarkt veel aspecten van onze economie, zowel voor het bedrijfsleven als voor inwoners en consumenten.

Als we verder inzoomen zien we dat de verschillen tussen de sectoren groot zijn en dat de arbeidsmarkt blijft veranderen. Sectoren als machinebouw en zorg doen het goed, sectoren die veel energie verbruiken zoals de transportsector hebben het moeilijker. Menselijk kapitaal wordt meer en meer een schaars goed en de trend van de afnemende arbeidsproductiviteit zet al jaren door. Het onbenut arbeidspotentieel is met 10% van de beroepsbevolking een bedreiging en tegelijkertijd een kans. Door een gerichte campagne op te zetten, buiten de reguliere paden van de arbeidsmarkt om, probeert onze gemeente dit 'onbekend talent' te bereiken en de activeren. In 2023 is dan ook het project 'Aanpak tekorten Doetinchemse arbeidsmarkt' gestart, dat zich richt op zowel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt als op het gericht zoeken van het aanwezige nog onbenutte arbeidspotentieel.

De groei in aantal inwoners leidt enerzijds tot toename beroepsbevolking maar ook tot toename behoefte aan extra (verzorgende) bedrijvigheid (en arbeidsplaatsen). Uitvoering van taken bij bedrijven en maatschappelijke organisaties komt onder druk te staan, zowel kwantitatief als kwalitatief. Zonder gerichte aandacht kan dit de Doetinchemse ambities in de weg zitten. Doetinchem moet zich daarom onder andere onderscheidend maken om jongeren te boeien en te binden. Daarbij zijn stimulansen in de centrumfunctie waar beleving en ontmoeting meer centraal moeten staan, de branding van de stad naar de buitenwereld en de woningvoorraad belangrijke aspecten. Maar ook het anders invullen van werkgeverschap, en elkaar in het netwerk daarbij helpen. En het krachtig neerzetten van het onderwijsprofiel van excellente MBO-stad verbonden met HBO biedt daarin kansen.

Veerkracht in de samenleving

Nederland is één van de landen met de gelukkigste bevolking ter wereld. Achterhoekers beoordelen hun mate van gelukkig zijn met een 7,9. Gezondheid, welzijn en wonen bepalen in belangrijke mate de waardering van brede welvaart. Ook in 'de meest gemiddelde gemeente van Nederland' Doetinchem zijn er verschillen. Verschillen die per buurt of wijk te bepalen zijn. Een moderne overheid die waarde hecht aan legitimiteit blijft oog houden voor deze maatschappelijke trend. We werken momenteel aan een nieuw toekomstgericht en integraal beleidskader voor het sociaal domein. Ondertussen zitten we uiteraard geenszins stil en zetten we in op diverse doelgroepen en thema's. Met een stevige impuls op het gebied van bestaanszekerheid bereiken we vroegtijdig meer mensen en kijken we wat zij echt nodig hebben. Daarnaast blijft onderwijs voor ons een speerpunt waarin we actief beleid voeren gericht op het verminderen van onder andere kansenongelijkheid.

Doetinchem is een onderwijsstad en om dat ook in de toekomst succesvol te kunnen blijven werken we samen met onderwijspartners en andere partijen aan een educatieve agenda en staat onderwijshuisvesting hoog op onze agenda. We gebruiken de extra middelen van het Rijk om extra steunpunten van bibliotheken in de wijken te faciliteren. Voor de groeiende groep vluchtelingen en inburgeraars zetten we in op taallessen, integratie en begeleiding naar werk. Het experiment waarbij we extra jongerenwerk bieden bij de VO-scholen zetten we voorlopig voort, dit voorkomt dat moet worden uitgeweken naar dure jeugdhulp. Ook moet de landelijke Hervormingsagenda Jeugd leiden tot verbetering van de hulpverlening en een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdstelsel. Het wijkgericht werken verdient een voortzetting en verdieping, waarbij we de succesvolle inzet van wijkverbinders intensiveren.

Van zorg naar gezondheid en een veranderende bevolking

Ook al groeit onze gemeente, het is van belang te beseffen dat de bevolkingssamenstelling verandert: er komen minder jongeren en meer ouderen en ook het aantal oudere ouderen neemt toe. In Doetinchem en de Achterhoek zien we dat deze ontwikkeling zich eerder voordoet dan gemiddeld in ons land. Ouderen blijven langer thuis wonen en de vraag naar gemeentelijke zorg en ondersteuning zal toenemen. Op dit moment werken we daarom aan een visie op wonen en zorg en maken we, zoals hierboven reeds vermeld, een analyse van bestaande en benodigde maatschappelijke voorzieningen.

Daarnaast vraagt ons welzijnsbeleid om een herijking waarbij we extra willen inzetten op technologie en innovatie.

Samen met onze verbonden partijen en andere samenwerkingspartners gaan we belangrijke vervolgstappen zetten op het gebied van zorg, preventie, versterking van de sociale basis en sport & bewegen. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) vormen daarvoor de basis. Ook herijken we ons lokaal sportbeleid en gaan we in 2024 van start met een nieuw uitvoeringsprogramma, waarin we de ambitie hebben om sport en bewegen een meer centrale rol te geven in het brede sociaal domein.

We kennen in Doetinchem verschillende mogelijkheden om (kleine) leefbaarheids- en bewonersinitiatieven te faciliteren en te ondersteunen. We houden de verschillende mogelijkheden tegen het licht en komen tot een vernieuwde en eigentijdse invulling. Waarbij het versterken van participatie van inwoners een belangrijk uitgangspunt is (voor, door en met inwoners). Hierbij betrekken we ook het Naoberfonds.

Groene, gezonde en duurzame leefomgeving

Doetinchemmers vinden groen een belangrijk aspect van hun woongenot. Ook nodigt een groene woonomgeving uit tot bewegen en ontmoeten, hetgeen van groot belang is voor de gezondheid en het welbevinden van onze inwoners. Vanwege de preventieve werking zetten we daar extra op in. De gemeenteraad heeft de uitgangspunten voor het groenbeleid vastgesteld op basis waarvan een uitvoeringsstrategie voor het behoud en versterken van het groen wordt uitgewerkt. Ook blijven we inzetten op de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, zeker bij woningen met slechtere energielabels en/of kwetsbare inwoners. Onze deelname aan het Volkshuisvestingsfonds laat bemoedigende resultaten zien. We nemen graag weer deel aan de volgende tranche, juist omdat we hiermee een deel van de moeilijk bereikbare groep inwoners kunnen laten profiteren van een forse subsidie en ontzorgen bij het verduurzamen van hun woning. Het tegengaan van hittestress en/of wateroverlast in de bebouwde omgeving mag hier niet onvermeld blijven; wij stimuleren klimaatbestendig gedrag bij inwoners en ondernemers. Duurzaamheid is ook een belangrijk aspect bij het onderhoud en moderniseren van onze eigen gemeentelijke gebouwen en accommodaties zoals sportvoorzieningen. We zoeken naar mogelijkheden om daar de komende jaren meer op in te zetten.

De puzzel met schaarse ruimte

De beschikbare ruimte in ons land is schaars en dat geldt zeker ook voor onze gemeente die een relatief klein grondoppervlakte heeft. Terwijl er grote vraagstukken spelen op het gebied van wonen, werken, landelijk gebied en leefbaarheid, die allemaal hun ruimtebeslag hebben in de fysieke leefomgeving. Het is dan ook een lastige puzzel om alle ruimtelijke wensen en verplichtingen een plek te geven. Op lokaal niveau voltooiën we in 2023 onze omgevingsvisie, waarin het ruimtelijk beleid en de opgaven voor onze gemeente integraal samenkomen. Ook op regionaal niveau wordt in opdracht van het Rijk en in samenwerking met de provincie een puzzel gelegd via het regio-arrangement. Het regio-arrangement is de aanloop naar de nieuwe provinciale omgevingsvisie. Ook daarin zien we dezelfde vraagstukken terugkomen. Naast de ruimtelijke opgaven en de kwaliteit van het landelijk gebied gaat het in het regio-arrangement ook om vitale steden en leefbare dorpen, waarmee de sociaal-economische componenten geborgd worden.

Centralisatie en decentralisatie

Vanuit het Rijk nemen we zowel een trend waar naar centralisatie als naar decentralisatie. Zo zien we in het ruimtelijk domein dat de opgave voor grootschalige energieopwekking bij de regio's wordt belegd. Bij woningbouw is juist weer sprake van versterkte regie vanuit het Rijk, bijvoorbeeld doordat het Rijk voorwaarden stelt aan de programmering. Ook in het sociaal domein zien we verschillende bewegingen. Zo is er voor beschermd wonen (onderdeel van de Wmo) sprake van een verdere decentralisatie; van regionaal naar lokaal. Anderzijds is er bij de jeugdhulp juist weer een voornemen om tot opschaling te komen via regionalisering en (verplichte) samenwerking. Wat dit voor ons als gemeente lastig maakt is dat er veelal een grote samenhang is tussen de diverse beleidsvelden en opgaven en dat het budget dat vanuit het Rijk voor de uitvoering beschikbaar wordt gesteld niet altijd evenredig meegroeit met de opgaven. We blijven dan ook focus aanbrengen op onze rol als centrumgemeente binnen de Achterhoek.

De moderne tijd

De relevantie van de informatiemaatschappij blijft stijgen. En daarin moet je meekunnen. Als mens, als organisatie en als politiek. Door meer data-gedreven te werken krijgen we beter zicht op effectiviteit en efficiëntie van (politieke) keuzes. De verdere digitalisering van de samenleving biedt kansen, maar zorgt ook voor kwetsbaarheid. Privacy-wetgeving biedt bescherming, maar de afhankelijkheid van informatieveiligheid is niet voor iedereen een zegen. Iedereen moet kunnen blijven meedoen in de digitalisering.

Financiële duidelijkheid bij meicirculaire

In deze Kadernota schetsen we een beeld van onze ambities binnen de financiële kaders die nu bekend zijn. Niet alles wat we zouden willen of wensen is daarin mogelijk. Dat heeft voor een groot deel te maken met het feit dat we als gemeente wachten op duidelijkheid vanuit het Rijk. Met de twee voorgaande circulaire van het Rijk (september- en decembercirculaire 2022) kregen we te maken met een verslechtering van het financieel beeld. In onze Kadernota kunnen we vooralsnog tot en met 2026 een sluitende begroting presenteren, echter nog niet voor jaarschijf 2027. Gelukkig zien de eerste berichten in de voorjaarsnota van het Rijk er hoopgevender uit. Zo wordt het bij de Miljoenennota 2023 eenmalig, vooruitlopend op de nieuwe financieringssysteem, beschikbaar gestelde bedrag van 1 miljard euro voor gemeenten bij de meicirculaire vanaf 2027 structureel beschikbaar. We verwachten dan ook dat de meicirculaire ons hier wat meer financiële armslag biedt, waardoor we bij de begroting wellicht nog wat extra keuzes kunnen maken of ambities verder kunnen intensiveren. Voorbeelden daarvan zijn cameratoezicht in de binnenstad, het verduurzamen van sportaccommodaties, het verbeteren van het onderhoud en verduurzamen van gemeentelijke gebouwen en de aanleg van een voetgangerstunnel in de wijk De Hoop. Bij de komende begroting hopen we ook deze ambities een plek te kunnen geven.

2. Aan- en afmeldingen per programma

In het vorige hoofdstuk hebben wij u meegenomen in de trends en ontwikkelingen die we zien in relatie tot de uitvoering van de coalitie-agenda "Samen groeien in kwaliteit". In dit hoofdstuk worden per programma de financiële ontwikkelingen geschetst relevant voor de begroting 2024-2027. Enerzijds zijn dit autonome en noodzakelijke ontwikkelingen, anderzijds wensen die een verdere invulling geven aan het coalitieakkoord. In de Eerste Bestuurlijke Monitor constateren we ontwikkelingen die ook financiële consequenties hebben voor de begroting 2024. Deze komen dan ook in deze Kadernota naar voren. Voor deze onderdelen wordt er in de kop op de toelichtende teksten een bedrag gepresenteerd voor jaarschijf 2023. De incidentele effecten voor het jaar 2023 worden in de 1e bestuurlijke monitor 2023 toegelicht. In hoofdstuk 3 worden de hier geschetste ontwikkelingen verwerkt in het financiële perspectief dat verder bouwt op het in de begroting 2023 gepresenteerde financiële perspectief.

2.1 Aan- en afmeldingen programma 1 Doetinchem 2036

KN	P-houder	Aanmeldingen					Struct ./ Incid.	
			Bedragen * € 1000,-	2024	2025	2026	2027	S of I
1 Doetinchem 2036								
1	MB	Bibob-Coördinator (1 fte; schaal 10)	-57	-57	-57	-57	S	
2	MB	Kadernota 2024-2027 VNOG	-25	-29	-220	-352	S	
3	MB	Regisseur/procescoördinator Veiligheid en zorg (0,89 fte, schaal 11)	-115	-115	-115	-115	S	
3	MB	Periode werving medewerker	29	0	0	0	S	
4	MB	Achterstallig onderhoud stroomkasten openbare ruimte	-43	-43	-43	-43	S	
4	MB	Verhoging opbrengsten	43	43	43	43	S	
5	RH	Toekomstbestendige binnenstad	0	-60	-60	-60	S	
6	RH	Zero-emissie binnenstad	-50	0	0	0	I	
7	IL	Spoorzone: masterplan en ontwikkelstrategie	-150	0	0	0	I	
7	IL	Dekking uit investeringsfonds (2024)	150	0	0	0	I	
Doetinchem 2036			-219	-261	-452	-584		

1. Bibob-coördinator (0,5 fte)

2023: € 29.000 N

Structureel

2024: € 57.000 N

Mark Boumans

Per 1 januari 2023 is het nieuwe Bibobbeleid van kracht voor de gemeente Doetinchem. Waar eerder alleen de aanvragers van specifieke vergunningen rondom horeca, coffeeshops, kansspelinrichtingen en seksinrichtingen werden getoetst op integriteit is het beleid verruimd. Deze verruiming ziet op verschillende aanvragen of transacties waar de gemeente aan gerelateerd is: vergunningen Wabo boven de € 500.000, subsidies, inkoop, gronduitgifte, milieu en verder. Daarbij is een lijst vastgesteld met risico's. Gebleken is dat deze zgn. bibobtoets extra tijd en kennis vraagt van onze medewerkers door de hele organisatie heen. Een inhoudelijke bibob-toets vraagt veel kennis van jaarrekeningen en ondernemingsvormen. Ook dient er een juridische toets plaats te vinden. Omdat het Bibobbeleid diverse disciplines betreft (bedrijfsvoering, maatschappij, ruimte, grondzaken) is een coördineerde functie nodig.

2. Kadernota 2024-2027 VNOG

2024: € 25.000 N

Structureel

2025: € 29.000 N

2026: € 220.000 N

2027: € 352.000 N

Mark Boumans

De Kadernota 2024-2027 van de VNOG is de voorbereiding van de ontwerp-begroting van de VNOG. Wel worden al prognoses gegeven van de gemeentelijke bijdragen voor 2024 t/m 2027.

Ondanks de verschillende maatregelen gaat de gemeentelijke bijdrage per 2024 stijgen door een combinatie van nieuw beleid, besparingen, autonome ontwikkelingen, loon- en prijscompensatie en kapitaallasten. Voor onze gemeente leidt dit met ingang van 2024 tot een hogere bijdrage.

effect Kadernota 2024-2027	2024	2025	2026	2027
nieuw beleid	56.100	59.136	52.536	52.536
besparingen	-38.729	-38.729	-38.729	-38.729
autonome ontwikkelingen	9.042	10.362	12.012	12.672
loon- en prijscompensatie 2024	190.740	190.740	190.740	190.740
kapitaallasten	-990	-2.310	194.040	325.380
totaal	216.163	219.199	410.599	542.599

De hogere bijdrage aan de VNOG als gevolg van loon- en prijscompensatie is overeenkomstig de gemaakte afspraken met de VNOG over de indexering. Deze wordt gedekt uit de stelpost voor nominale ontwikkelingen. De verhoging van de kapitaallasten is conform het investeringsprogramma van de VNOG. In eerdere jaren kon de VNOG dit nog opvangen binnen de reserve investeringslasten. Gelet op de omvang van deze reserve kan dit in de toekomst niet meer.

Per saldo dient onderstaand nog gedekt te worden en dit is meegenomen in de Kadernota.

effect begroting gemeente Doetinchem	2024	2025	2026	2027
effect Kadernota 2024 gD incl. afrondingen	216.200	219.700	411.100	543.100
Dekking indexering 2024 (stelpost nominale ontwikkelingen)	190.740	190.740	190.740	190.740
resultaat	-25.460	-28.960	-220.360	-352.360

3. Regisseur/proces coördinator veiligheid en zorg

2024: € 115.000 N

Structureel

Mark Boumans

Afgelopen jaren zijn de ketens veiligheid en zorg steeds meer op elkaar afgestemd. Veiligheid kan niet zonder zorg en zorg kan niet altijd zonder veiligheid. Denk onder andere aan personen met verward gedrag en overlastgevend jeugd. Om niet steeds aan de achterkant van een veiligheidsprobleem aan een oplossing te werken, moeten we naar de voorkant. Voorkomen dat er problemen ontstaan en ontstane problemen snel bij de kop pakken met slimme interventies door een mix van het veiligheid- en zorginstrumentarium in te zetten. Om deze reden willen we binnen het veiligheidsdomein investeren in een regisseur/procescoördinator Veiligheid en Zorg (0,89 fte schaal 11).

4. Achterstallig onderhoud stroomkasten Openbare ruimte

2023: € 43.000 N

Incidenteel

2024: € BN

Structureel

Rens Steintjes

De stroomkasten (standplaatsaansluitingen en evenementenaansluitingen) hebben de afgelopen jaren achterstallig onderhoud opgelopen. Dit kunnen we echter niet laten oplopen. Voor de veiligheid van de gebruikers en de omgeving dienen de stroomkasten weer op een goed onderhoudsniveau te worden gebracht. Om het achterstallig onderhoud in te lopen en voor het plaatsen van een stroomkast in het Mark Tennantplantsoen is in de begroting 2023 incidenteel € 24.000 opgenomen (begr. 2023 pag. 91 nr. 62). Daarnaast is structureel €15.000,- extra begroot om ook in de toekomst het noodzakelijke beheer en onderhoud te kunnen uitvoeren.

Naast het genoemde onderhoud, hebben we inmiddels ook te maken met een forse stijging van de energieprijzen, waardoor in totaal € 43.000 extra benodigd blijkt. Dit is te dekken door verhoging van de gebruiksvergoedingen. Door middel van een groeipad is er incidenteel nog dekking nodig t.l.v. de begroting.

5. Toekomstbestendige binnenstad (krediet 1 mln. 2024) 2025: € 60.000 N Structureel

Robbert Hummelink

Binnen de bestuursopdracht Toekomstbestendige Binnenstad wordt gewerkt aan een ontwikkelstrategie voor het centrumgebied. Voor een meerjarige aanpak wordt een lange termijnvisie en een uitvoeringsplan uitgewerkt. Daarvoor wordt in 2024 met een totaalplan en financieringsvoorstel opgeleverd.

De eerste stap van deze bestuursopdracht (de SWOT) is afgerond. Uit deze sterkte-zwakteanalyse komt onder andere naar voren dat voor bezoekers van binnensteden het winkelmotief steeds meer onder druk komt te staan. Hoofdwinkelstraten moeten qua aantrekkelijkheid en beleving kwalitatief hoogwaardig zijn om de vitaliteit van de binnenstad te kunnen behouden en versterken. Om de urgentie en het belang van een toekomstbestendige binnenstad te waarborgen zijn er middelen nodig om projecten uit te voeren. Uiterlijk in 2024 ligt er een totaalplan voor de binnenstad. We zien hierbij dat het vernieuwen en vergroenen van de openbare ruimte binnen het ei belangrijk zijn in het totaalplan. We vragen de raad daarom vooruitlopend op de vaststelling van het totaalplan budgetten beschikbaar te stellen waarmee we volgend jaar de voorbereiding voor de uitvoering kunnen starten voor een toekomstbestendige binnenstad. Concreet zien we de openbare ruimte in de Hamburgerstraat als een van de eerste zaken om aan te pakken. Naast herinrichten en vergroenen denken we ook aan speelplekken voor kinderen en goede oplossingen voor het fietsgebruik in de binnenstad.

Het benodigd krediet bedraagt € 1.000.000, de bijbehorende kapitaallasten € 60.000 structureel (o.b.v. gemiddelde afschrijving in 25 jaar tegen 2,50% rente)-

6. Zero emissie binnenstad 2024: € 50.000 N incidenteel

Robbert Hummelink

Vanuit de raad en verschillende belanghebbenden in de binnenstad (o.a. de vastgoedvereniging en de ondernemersvereniging Doetinchem) is de wens uitgesproken om snel vaart te maken met veilige en duurzame binnenstadsdistributie. Met het doel om het verblijfsklimaat in de binnenstad verder te verbeteren. Als gemeente zijn we in gesprek met de binnenstadpartijen en een partij die duurzame binnenstadsdistributie kan organiseren. Onderwerp van gesprek is hierbij hoe we kunnen komen tot een sluitende businesscase. Hiervoor is op verschillende manieren inzet van de gemeente bij nodig, zowel door regulering (bijvoorbeeld beperken/handhaven venstertijden voor gemotoriseerd verkeer), maar ook door facilitering (bijvoorbeeld het mogelijk maken van een laad- en loshub).

Om dit mogelijk te maken is een onderzoek nodig naar hoe we tot die sluitende businesscase kunnen komen. Het initiatief daartoe ligt bij het bedrijfsleven. Daaraan willen wij een maximale bijdrage leveren van € 50.000. Daarvoor vragen wij de raad om een budget van € 50.000.

Dit bedrag kan daar tot op zekere hoogte ook voor worden ingebracht. Hierbij is een harde voorwaarde wel dat zowel de ondernemers in de binnenstad als de partij die de duurzame binnenstad distributie organiseert minimaal evenredig bijdragen. Eind 2024 volgt een evaluatie en moet worden gezien of het initiatief zelfstandig verder kan.

7. Spoorzone: masterplan en ontwikkelstrategie

2023: € 150.000 N Incidenteel
2024: € BN (BR incidenteel
investeringsfonds)

Ingrid Lambregts

Wat is de afwijking?

Doetinchem wil graag als centrumgemeente een sterke gemeenschap zijn met goede voorzieningen. Vanuit de ambitie om in 2036 door te groeien naar 70.000 inwoners is de spoorzone aangewezen als geprioriteerde opgave. Dit betekent dat dit het gebied wordt waar wonen, werken, leren en ontmoeten bij elkaar komen. Samen met inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden zijn we aan de slag gegaan om een visie voor het gebied te maken. Met alleen een visie zijn we er nog niet. De vervolgstap na de visie is het maken van een masterplan en een ontwikkelstrategie. In het masterplan wordt de visie geconcretiseerd, waarbij de stedenbouwkundige en ruimtelijke uitgangspunten worden geformuleerd.

In de ontwikkelstrategie wordt op hoofdlijnen uitspraken gedaan over prioriteiten en tempo van de te onderscheiden ontwikkelingen en de rol die de gemeente en haar ontwikkelpartners daarin vervullen. De ontwikkelstrategie wordt in samenspraak en in het verlengde van het masterplan opgesteld. Voor beide producten zijn uren en kosten nodig. Incidenteel gaat het voor 2 jaar om € 300.000 totaal, waarbij er € 175.000 benodigd is voor het opstellen van het masterplan en benodigde onderzoeken. Daarnaast wordt € 125.000 ingezet voor interne uren voor mensen met een omzettaakstelling. Voor 2024 wordt voorgesteld een beroep te doen op de bestemmingsreserve investeringsfonds. Voor 2023 is dat nog niet mogelijk.

2.2 Aan- en afmeldingen programma 2 Sociale en veerkrachtige samenleving

KN	P-houder	Aanmeldingen					Struct ./ Incid.	
			Bedragen * € 1000,-	2024	2025	2026	2027	S of I
2 Sociale en veerkrachtige samenleving								
8	PM	Bewegen, ontmoeten, beleven in de openbare ruimte	-25	-125	0	0	I	
9	JH	Begroting 2024-2027 Laborijn	pm	pm	pm	pm	S	
10	JH	Integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP)	0	0	-750	0	I	
11	PM/JH	Uitbreiden capaciteit onderwijshuisvesting en ondersteuning sport en cultuur 1,0 fte schaal 10 en 0,6 fte schaal 8	-169	-169	-169	-169	S	
12	PM	Repareren budget Achterhoek in beweging	-10	-10	-10	-10	S	
13	PM	Verhogen clubaccommodatie subsidies	-50	0	0	0	I	
14	JH	Verhogen cultuurbudget naar aanleiding van nieuw beleid	-350	pm	pm	pm	I	
15	JH	Openen extra steunpunten Bibliotheek	bn	bn	bn	bn	S	
16	JH	Participatie, Integratie, Werk en Inkomen voor vluchtelingen	-30	0	0	0	I	
17	RH	Borging extra inzet jongerenwerk	-75	0	0	0	I	
18	JH	Implementatie educatieve agenda	-50	0	0	0	I	
19	RH/PM	Toekomsttuin jeugdbescherming	pm	bn	bn	bn	S	
19	RH/PM	Bijdrage rijk	pm	bn	bn	bn	S	
20	PM	Maatschappelijke opvang	bn	bn	bn	bn	S	
21	PM	Doorontwikkeling subsidieloket	-37	-37	-37	-37	S	
21	PM	Periode werving medewerker	9	0	0	0	S	
22	IL/PM	Woonzorgvisie	-10	0	0	0	I	
23	RH	Tijdelijke voorzetting wijkgericht werken met inzet wijkverbinders	-155	0	0	0	I	
24	JH	GGD - loon- en prijsontwikkeling & autonome groei	-57	-107	-169	-207	S	
24	JH	Dekking uit nominaal	57	107	169	207	S	
24	JH	GGD - nieuw beleid (WOO, informatieveiligheid/HR21/onvoorzien)	-23	-23	-23	-23	S	
Sociale en veerkrachtige samenleving			-975	-364	-989	-239		

8. *Bewegen, ontmoeten, beleven in de openbare ruimte* 2024: € 25.000 N Incidenteel
 2025: € 125.000 N Incidenteel

Patrick Moors

We geven een impuls aan sport, spel en bewegen in de openbare ruimte. Door meer 'beweegroen' in te richten en aantrekkelijke plekken in te richten voor sport, spelen en bewegen creëren we een aantrekkelijke ruimte én versterken we preventie en gezondheidswinst. Voor het onderhoud van bestaande beweeg- en speelvoorzieningen is reeds structureel budget beschikbaar. Om te innoveren en nieuwe impulsen mogelijk te maken hebben we budget nodig. In 2024 geven we, samen met onze samenwerkingspartners Buha en Sport-ID, aan deze inzet op bewegen, ontmoeten, beleven in de openbare ruimte een vervolg.

9. Begroting 2024-2027 Laborijn

2024: € PM

Structureel

Jorik Huizinga

De begroting 2024-2027 Laborijn moeten we nog ontvangen, een nadere financiële specificatie is nog niet te geven. De uitkering voor de BUIG die de gemeente van het rijk ontvangt fluctueert. In de bijstelling - nader voorlopig budget 2023 en het voorlopig budget 2024 - zijn de realisaties van vorig jaar en de conjuncturele situatie verwerkt. Ook wordt een actuele prognose gemaakt van het aantal bijstandsgerechtigden in onze gemeente. De gemeente Doetinchem stimuleert de arbeidsparticipatie en de arbeidsproductiviteit. In 2023 is het project "Aanpak tekorten Doetinchemse arbeidsmarkt" gestart. Dit project heeft als doel mensen een duurzame kans op de arbeidsmarkt te bieden, te werken aan minder werkloosheid en werkloosheid te voorkomen. Het plan van aanpak voor aanpak tekort arbeidsmarkt richt zich op zowel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt als op het gericht zoeken van het aanwezige nog onbenutte arbeidspotentieel. Door middel van een campagne worden verschillende doelgroepen aangesproken en bereikt. Door deze intensievere inzet en door het bedienen van meer doelgroepen zoals de Niet UitkeringsGerechtigden (NUG-gers), de instroom van nieuwe doelgroepen in de Participatiewet (voormalig Wajong en WSWGroepen), de doelgroep nieuw beschut, de toename aantal statushouders (intensievere aanpak) neemt de druk op de begeleidingsvraag en het re-integratiebudget toe. Daarnaast wordt de het gedachtengoed van Simpel Switchen in samenwerking met Buurtplein onder de werktitel activerend werk ingebed in de reguliere werkwijze van Laborijn.

10. Integraal huisvestingsplan Onderwijs (IHP)

2026: € 750.000 N

incidenteel

Jorik Huizinga

De gemeente Doetinchem is veranderd van een krimp- naar een groeigemeente. In de prognoses zien we weer een groeiende trend in aantal leerlingen. Daarnaast hebben we een groot aantal gedateerde gebouwen die niet meer aan de hedendaagse eisen voldoen. Ook is er relatief veel tijdelijke huisvesting. In 2023 stellen we een nieuw IHP op waarin we inzetten op toekomstbestendige en flexibele onderwijsgebouwen. Duurzaamheidsvraagstukken en toekomstige ontwikkelingen in het onderwijs nemen we mee in het nieuwe IHP. Op basis van de groeiende trend in aantal leerlingen en de lokale ambities verwachten we een significante stijging van benodigde middelen. Iedere bestuursperiode doen we, naast de structurele toevoeging, eenmalige een extra toevoeging. Per bestuursperiode bepalen we hoe hoog deze moet zijn. Met deze toekomstige dotatie zorgen we ervoor dat we de opgaven uit ons IHP kunnen realiseren en onze reserve onderwijshuisvesting hierbij niet negatief wordt.

11. Uitbreiden capaciteit onderwijshuisvesting en ondersteuning sport en cultuur

2023: € 84.000 N

Incidenteel

2024: € 169.000 N

Structureel

Jorik Huizinga, Patrick Moors

De gemeentelijke opgave op het gebied van onderwijshuisvesting groeit mee met de ambitie van Doetinchem 2036. In 2018 is de ambtelijke capaciteit op de beleidsterreinen sport, cultuur en onderwijshuisvesting van 3 fte afgeschaald naar 2 fte. Om ambities en ondersteuning waar te maken is een structurele uitbreiding terug naar 3 fte noodzakelijk. De uitbreiding betreft 1 fte schaal 10 (€ 114.000). Naast de uitbreiding voor onderwijshuisvesting ontbreekt er beleidsondersteuning op de terreinen sport en cultuur. Hiervoor is structureel 0,6 fte schaal 8 nodig (€ 55.000). Voor 2023 wordt de helft van het bedrag geraamd, omdat de middelen pas beschikbaar komen na vaststelling van de 1e Bestuurlijke Monitor.

12. Repareren budget Achterhoek in Beweging

2023: € 10.000 N

Structureel

Patrick Moors

Iedere Achterhoekse gemeente draagt structureel bij aan Achterhoek in Beweging met een bedrag van € 35.000. De afgelopen jaren werd aanvullend op het basisbedrag ook vanuit het Sociaal Domein Achterhoek per gemeente € 10.000 ingelegd. Met deze aanmelding wordt voorgesteld de bijdrage vanuit het sociaal domein op een juiste manier in de begroting te verwerken, zodat het nu en in de toekomst op de juiste manier wordt geraamd.

Daarnaast zijn er geen middelen beschikbaar op regionaal niveau voor de verbinding met sociaal domein. Deze middelen zijn nodig om het partnership van Achterhoek in Beweging en Sociaal Domein Achterhoek niet projectgericht, maar juist fundamenteel de preventieve werking van sport en bewegen te bestendigen.

13. Verhogen clubaccommodatie subsidies

2024: € 50.000 N

Incidenteel

Patrick Moors

De clubaccommodatiesubsidie van gemeente Doetinchem ondersteunt verenigingen en stichtingen bij de investering in nieuwbouw, verbouw of investering in grootschalige inrichting van hun clubaccommodatie. In 2022 en 2023 neemt de vraag naar deze subsidie toe vanwege de hoge energiekosten. Het verduurzamen van de accommodatie helpt hierbij. Om de verduurzaming een impuls te geven en daarmee te investeren in een financieel gezonde toekomst van verenigingen en stichtingen verhogen we eenmalig het budget met € 50.000.

14. Verhogen cultuurbudget naar aanleiding van nieuw beleid

2024: € 350.000 N

Incidenteel

Jorik Huizinga

Doetinchem groeit en daarom investeren we in aantrekkelijke en passende voorzieningen op het gebied van kunst en cultuur. Deze investeringen dragen bij aan het welzijn en woongenot van onze inwoners en versterkt de lokale identiteit.

Met kunst en cultuur stimuleren we ontmoeting en beleving. Cultuur draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners en bedrijven. Kunst en cultuur maakt Doetinchem een aantrekkelijke gemeente voor dagrecreanten en toeristen. Daarnaast zetten we cultuur in op preventie, om bij te dragen aan het voorkomen van een zorgvraag.

Onze ambities vragen om extra investeringen en nieuw beleid op het gebied van kunst en cultuur. Om direct te kunnen starten met de uitvoering van het nieuwe beleid, dat eind 2023 gereed is, en niet stil te staan of zelfs achteruit te gaan, investeren we in 2024 eenmalig een bedrag. Met dit bedrag continueren we het huidige aanbod en starten we met het realiseren van de nieuwe beleidsdoelen. We investeren in projecten die met kunst en cultuur maatschappelijke thema's aanpakken. In onze groeiambitie zorgen we voor een aantrekkelijke stad door zichtbare kunst en cultuur in voorzieningen, maar ook de openbare ruimte. In het theater, filmhuis en museum is het aanbod divers waardoor het niet alleen voor onze huidige inwoners interessant is, maar ook voor onze toekomstige. Ook hebben we de ambitie om als regio Achterhoek een stedelijke cultuurregio te worden zodat we, in samenwerking met het ministerie van OCW, kunnen werken aan het versterken van de culturele infrastructuur in de Achterhoek.

We voorzien dat deze eenmalige investering niet voldoende is voor de opgave waar we voor staan. Daarom maken we in 2024 een uitvoeringsagenda die antwoord geeft op de vraag welke investeringen structureel nodig zijn om het nieuwe beleid zowel op inhoudelijk als financieel vlak te borgen. Voor zover we het nu kunnen overzien gaat het om een investering van €700.000 per jaar.

15. *Openen extra steunpunten Bibliotheek*

2024: € BN

Structureel

Jorik Huizinga

Vanuit het rijk komen middelen beschikbaar om extra steunpunten Bibliotheek te creëren. We zitten nog vroeg in het proces, maar verwachten zowel structurele als incidentele kosten als de steunpunten gerealiseerd worden.

16. *Participatie, Integratie, Werk en Inkomen voor vluchtelingen*

2024: € 30.000 N

Incidenteel

Jorik Huizinga

De huidige infrastructuur, die Laborijn in samenwerking met partners heeft ingericht in het kader van de Wet Inburgering en begeleiding naar werk voor Oekraïners, biedt een goede basis voor de huidige groepen inburgeraars. De verwachting is dat in de toekomst meerdere groepen vluchtelingen blijvend worden opgevangen in onze gemeente. Op termijn is de huidige infrastructuur van onze verbonden partners zoals Laborijn, Buurtplein maar ook van andere organisaties die zich bezighouden met de participatie en integratie van vluchtelingen, niet toereikend. Een incidentele aanvulling in het budget voor taallessen, participatie- en integratieactiviteiten, pilotprogramma's en experimenten voor begeleiding naar werk ad € 30.000 is noodzakelijk. Hiermee zorgen we voor een versnelde inburgering van verschillende groepen vluchtelingen en dragen we bij aan de oplossing van het vraagstuk met betrekking tot knelpunten op de arbeidsmarkt.

17. *Borging extra inzet jongerenwerk*

2024: € 75.000 N

Incidenteel

Robbert Hummelink

In de begroting 2023 heeft de gemeenteraad voor 2023 incidenteel middelen beschikbaar gesteld, gericht op het voorkomen van problematiek en inzet van (dure) zorg aan jeugdigen en jongeren. Dit is beschikbaar gesteld in de vorm van experimenteerruimte bij Buurtplein. Onderdeel hiervan is extra inzet van jongerenwerk. Medio 2023 wordt inzichtelijk welke meerwaarde de invulling van deze extra inzet jongerenwerk binnen de experimenteerruimte (tot dat moment) heeft opgeleverd en tot welke resultaten het heeft geleid. In afwachting daarvan doen we een incidentele aanmelding van € 75.000 voor dit onderdeel binnen de experimenteerruimte. Er wordt geëxperimenteerd in 2023 met extra inzet van het jongerenwerk bij scholen voor voortgezet onderwijs. Deels wordt deze inzet daarom ook gefinancierd uit de rijksmiddelen voor het Nationaal Plan Onderwijs (NPO). Deze middelen komen per 2024 te vervallen. Gezien de maatschappelijke druk en ontwikkelingen verwachten we dat inzet van jongerenwerk gevraagd blijft en bijdraagt aan het voorkomen van problematiek en inzet van duurdere maatregelen en/of jeugdhulp.

18. *Implementatie educatieve agenda*

2024: € 50.000 N

Incidenteel

Jorik Huizinga

Op basis van de coalitieagenda 2022-2026 ontwikkelen we in 2023 een educatieve agenda Doetinchem. Dit doen we samen met het Onderwijs- en overige maatschappelijke partners uit Doetinchem. De ambitie voor de educatieve agenda is om van Doetinchem een Onderwijsstad voor de toekomst te maken, waarbij er sprake is van onderwijs en opleidingen die aansluiten op de behoeften van scholieren, studenten en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Vanaf 2024 zal de educatieve agenda geïmplementeerd worden. De te implementeren acties zijn op dit moment nog niet bekend. Daarmee is de beoogde dotatie (aandeel gemeente Doetinchem) ook nog moeilijk in te schatten. Vooralsnog nemen we in de begroting 2024 hiervoor alvast € 50.000 op.

19. Toekomsttuin kind- en gezinsbescherming

2024: € PM

Incidenteel

2025: € BN

Structureel

Robbert Hummelink, Patrick Moors

De toekomsttuin kind en gezinsbescherming is in 2023 gefinancierd vanuit het budget experimenteerruimte Buurtplein (begroting 2023) en vanuit beschikbaar gestelde rijksmiddelen. De toekomsttuin kind- en gezinsbescherming is een proeftuin op basis van aankomend te wijzigen rijksbeleid. Er wordt van de landelijke jeugdhulpregio's verwacht te anticiperen op dit toekomstige gewijzigde beleid gericht op het beter beschermen van jeugdigen en gezinnen, het voorkomen van onveiligheid en het uithuisplaatsen van jeugdigen. Doetinchem voert de toekomsttuin als pilot uit voor de regio Achterhoek. De uitrol van het te wijzigen rijksbeleid onder de noemer Toekomstscenario kind en gezinsbescherming, is voorzien voor 2026 en verder. Het pilotjaar Toekomsttuin Doetinchem eindigt op 31 maart 2024. Gezien deze toekomsttuin de start is van het toekomstige rijksbeleid verwachten we een voortzetting hiervan. Gedurende het eerste jaar moet blijken hoe die voortzetting er inhoudelijk, organisatorisch en financieel uit komt te zien. In het pilotjaar bekostigen de gemeenten ook de inzet van medewerkers van de partners uit de veiligheidsketen. Dit moet anders na het pilotjaar. Ook moet er dan een uitrol plaatsvinden van de werkwijze voor de gemeenten in de regio. De inschatting van deze aanmelding is gebaseerd op wat we nu weten als te verwachten kosten voor Doetinchem minus de (rijks) middelen die structureel in de begroting beschikbaar zijn.

20. Maatschappelijke opvang

2023: € BN

Structureel

2024: € BN

Structureel

Patrick Moors

Er komt extra budget beschikbaar voor de aanpak dak- en thuisloosheid. In de meicirculaire wordt gepubliceerd hoeveel iedere centrumgemeente krijgt (dit betreffen regionale middelen).

21. Doorontwikkeling subsidieloket

2024: € 37.000 N

Structureel

Patrick Moors

Op basis van de Management Letter 2022 bestaat er de behoefte om het subsidieloket binnen team maatschappij uit te breiden naar een loket waar alle gemeentelijke subsidies in ondergebracht zijn. Deze doorontwikkeling vraagt incidentele ontwikkelkosten in 2024 (PM) en structurele uitbreiding van de formatie (0,4 fte schaal 8, € 37.000).

22. Woonzorgvisie

2023: € 30.000 N

Incidenteel

2024: € 10.000 N

Patrick Moors, Ingrid Lambregts

Naast dat wettelijk is bepaald dat gemeenten een woonzorgvisie behoren op te stellen, komt deze ook voort uit de Woonvisie. Hiervoor is een bestuursopdracht in april 2023 in het college vastgesteld. De looptijd is 2023-2024. De begrote kosten zijn € 40.000 die naar verwachting voor 75% in 2023 landen. Het project is een coproductie tussen de Maatschappij en Ruimte. Met deze middelen betrekken we organisaties uit de samenleving bij de totstandkoming van de woonzorgvisie.

23. Tijdelijke voortzetting wijkgericht werken met inzet wijkverbinders	2023: € 24.000 N 2024: € 155.000 N	Incidenteel Incidenteel
---	---------------------------------------	----------------------------

Robbert Hummelink, Patrick Moors

- a. ABCD-Overstegen. Om te blijven bouwen aan sterke en veerkrachtige gemeenschappen willen we de inzet van de wijkverbinders in Overstegen (in het kader van de ABCD aanpak) en in Schöneveld (Vraag het Anna) voortzetten. In april 2023 evalueren we de ABCD-aanpak met de deelnemende organisaties (Site, politie, Buurtplein, Buha en gemeente Doetinchem) en bespreken de eventuele borging van de aanpak voor de komende jaren. Er zijn meerdere scenario's voor de eventuele borging, waar nog een keuze in gemaakt moet worden.
- b. Vraag het Anna. In 2022 is in een factsheet Vraag het Anna beschreven welke impact het werk van de wijkverbinder Vraag het Anna heeft in de wijk Schöneveld. De komende jaren vindt een professionaliseren van de wijkverbinder Vraag het Anna plaats op basis van de ABCD-aanpak. Om dit te continueren wordt ingezet op structureel 10 uur per week in 2023, 2024. Hiervoor is nu als incidentele reeks opgenomen 2023: 20.000, 2024: 30.000.

Voor beide samenhangende aanvragen geldt dat tijdig ten behoeve van de Kadernota 2025 en de Eerste bestuurlijke monitor 2024 in de eerste helft 2024 (nu gesteld op 1 mei 2024) een evaluatie plaatsvindt over de vraag of er sprake moet zijn van voorzetting in aangepaste vorm of niet. Voor beide samenhangende aanvragen geldt dat tijdig ten behoeve van de Kadernota 2025 en eerste bestuurlijke monitor 2024 in de eerste helft 2024 (nu gesteld op 1 mei 2024) evaluatie over of er sprake moet zijn van voorzetting in aangepaste vorm of niet. De aan deze evaluatie verbonden bijstelling op eventueel nog benodigde financiën wordt dan bepaald.

24. GGD - inwonersbijdrage	2024 € 23.000 N	Structureel
----------------------------	-----------------	-------------

Jorik Huizinga

De GGD ontvangt een budget vanuit de gemeente Doetinchem. De ontwikkeling van dit budget wordt afgezet tegen de concept meerjarenbegroting van de GGD. Op basis van indexatie afspraken uit november 2019 bedraagt de loon-, prijs en autonome groei ontwikkeling voor vanaf 2024 (5,99%). De loon-prijs ontwikkeling wordt gedekt vanuit de stelpost nominale ontwikkelingen.

Daarnaast vraagt de GGD een structurele groei van de inwonerbijdrage van € 23.000. In de inwonerbijdrage 2024 (per inwoner € 20,53) zijn ook de laatste ontwikkelingen verwerkt zoals de noodzakelijke aanpassingen in het kader van de Wet open overheid, verbetering van de informatieveiligheid, verdere invoering functiewaarderingssysteem HR21, het laatste stukje vanuit Covid en de verhoging post onvoorzien. Deze ophoging heeft de GGD verwerkt in hun meerjarenperspectief.

2.3 Aanmeldingen programma 3 Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving

KN	P-houder	Aanmeldingen					Struct ./ Incid.	
			Bedragen * € 1000,-	2024	2025	2026	2027	S of I
3 Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving								
25	RS	Kostenstijging investeringsproject Vijverbergrouete (krediet 2,7 miljoen)	0	-53	-53	-53	-53	S
26	HB	Verschuiving taken bodem van provincie naar gemeente / ODA	-100	-100	-100	-100	-100	S
26	HB	Dekken bijdrage rijk/provincie	100	100	100	100	100	S
27	RS	Programma vitaal Platteland (2024 t/m 2026)	-150	-150	-150	0	0	I
27	RS	Vorming best.res. Programma Vitaal Platteland	150	150	150	0	0	I
28	RS	Indexering vervangen funderingen doorgaande wegen	-3	-3	-3	-3	-3	S
28	RS	*Dekking uit accres Ipo AU	3	3	3	3	3	S
29	RS	Uitvoering wijkaanpak klimaatopgaven (formatie 1,0 fte, schaal 10)	-120	-120	0	0	0	I
29	RS	Periode werving medewerker	30	0	0	0	0	I
29	RS	Dekking uit klimaatgelden	90	120	0	0	0	I
30	RS	Subsidie wijkaanpak klimaatopgaven	-50	0	0	0	0	I
30	RS	Subsidie wijkaanpak klimaatopgaven tlv voorziening riolering	25	0	0	0	0	I
31	RS	Vrijwilligerscompensatie gemeentelijke natuurparken	-15	0	0	0	0	I
32	RS	Herinrichting Mercuriusstraat	-20	0	0	0	0	I
33	RS	Fietsverbindingen Doetinchem Zevenaar / Emmerich	-10	0	0	0	0	I
34	RS	Wassinkbrink, Slagen (BUHA)	-25	0	0	0	0	I
35	RS	Verkeerstellingen	-10	-10	-10	-10	-10	S
36	IL	Uitvoeringsstrategie woonvisie (1fte, schaal 11)	-130	-130	-130	-130	-130	S
36	IL	Periode werving medewerker	33	0	0	0	0	S
36	IL	Ontwikkelstrategie 2036	-50	0	0	0	0	I
36	IL	Dekking uit bestemmingsreserve investeringsfonds	50	0	0	0	0	I
37	IL	Deelname volkshuisvestingsfonds	-100	-100	-100	-100	-100	S
37	IL	Dekking uit te vormen bestemmingsreserve	100	100	100	100	100	S
38	RS	Gladheidsbestrijding areaal	-8	-8	-8	-8	-8	S
38	RS	*Dekking uit stelpost areaal (nominale ontwikkelingen)	8	8	8	8	8	S
Aantrekkelijke, gezonde en duurzame leefomgeving			-203	-193	-193	-193	-193	

25. Kostenstijging investeringsproject Vijverbergrouete 2025: € 53.000 N Structureel
(extra krediet in 2024 van € 2.700.000)

Rens Steintjes

We gaan uit van een tekort van € 2,7 mln. ten opzichte van het krediet van € 6 mln. van de bestuursopdracht (en reservering de begroting). Van het tekort kan afgerond € 1,5 mln. ten laste worden gebracht van de voorziening riolering (GRP)

Dit op basis van een uitgewerkte kostenraming van 23-2-2023. Deze raming gaat uit van de landelijke kentallen van 2023. De kentallen zijn fors hoger dan voorgaande jaren. Dit komt o.a. door een buitensporig hoge indexering van de bouwkosten (materiaal, energieprijzen, rente en loonstijgingen). We zitten nog in de 1e fase van het project. In de ontwerpfasen en bij de aanbesteding worden de ramingen steeds bijgesteld.

Voor de aanpassingen van de twee overwegen is nu € 100.000 geraamd. Dit is op basis van sobere en doelmatige aanpassingen met een beperkte invloed op de verkeersstromen. Het project Vijverbergrouete is recent met Prorail besproken. We hebben nog niet duidelijk welke wensen en eisen Prorail gaat stellen voor de twee oversteeken. Onze insteek is om de overwegen zoveel als mogelijk intact laten, om hiermee kosten te besparen. Bij de volgende kostenraming (na de ontwerpfasen) hebben we een beter beeld van de eisen van Prorail cq. de kostenraming van de twee overwegen.

26. Verschuiving taken bodem van provincie naar gemeente 2024: € BN Structureel

Henk Bulten

Gekoppeld aan de inwerkingtreding van de omgevingswet verschuift vergunningverlening en toezicht op bodemdossier van de provincie naar gemeente. Door de verschuiving van de inwerkingtreding van de omgevingswet is dit nog niet in gang gezet. Het betreft hier een autonome ontwikkeling. De gemeente kan een deel van deze taken bij de ODA beleggen. We veronderstellen dat de benodigde dekking mee komt van de provincie.

27. Programma Vitaal Platteland	2023: € 450.000 N	Incidenteel
	2024: € BN	Incidenteel
	2025: € BN	Incidenteel
	2026: € BN	Incidenteel

Rens Steintjes

Voor de komende 3 jaar is het wenselijk om voor het programma Vitaal Platteland over € 150.000 per jaar te beschikken waarbij per jaar een prioritering wordt aangegeven waar inzet op plaatsvindt. Door toenemende wet- en regelgeving, ontwikkelingen en opgaven in het landelijk gebied is er inzet nodig om initiatieven, wensen en mogelijkheden te onderzoeken en implementeren. Stikstof en water(standen) zijn belangrijke dossiers die hiertoe aanleiding zijn. Er worden gebiedsprocessen begeleid, keukentafelgesprekken met agrariërs gevoerd om per erf een plan op te stellen, vindt ruilverkaveling en herinrichting plaats. De benodigde gelden zijn aanvullend op de reeds beschikbare structurele middelen. Voorgesteld wordt om voor deze uitgaven in 2023 alvast een reserve te vormen van € 450.000, waaruit de € 150.000 vanaf 2024 kan worden gedekt.

28. Indexering vervangen funderingen doorgaande wegen 2024: € BN Structureel
(extra krediet in 2023 van € 89.130)

Rens Steintjes

De bedragen die gehanteerd zijn voor het bepalen van de investeringen voor het vervangen fundering doorgaande wegen zijn gebaseerd op een raming uit 2013. Vervolgens zijn deze bedragen opgenomen in een planning. Voor deze investeringen is er geen indexering opgenomen in het overzicht. Hierdoor is het geraamde bedrag van 2013 ook het besteedbare bedrag voor bijvoorbeeld 2023. In 2022 is daarom reeds een aanmelding gedaan, maar deze blijkt op basis van het huidige prijsniveau in de markt niet toereikend.

Voor het bepalen van het bedrag zijn de gegevens van het CBS index Grond-/Weg- en Waterbouw gebruikt: Januari 2013 = 100,0 / Januari 2023 = 136,1

Dit betekent dat er extra krediet van € 89.130 benodigd is. Dit leidt tot een extra structurele kapitaallast van € 3.060. Deze wordt gedekt vanuit de stelpost nominale ontwikkelingen.

29. Uitvoering wijkaanpak klimaatopgaven

2024: € BN

Incidenteel

2025: € BN

Incidenteel

Rens Steintjes

We moeten onze inwoners en ondernemers meer bewust maken en stimuleren tot klimaatbestendig gedrag. We doen mee aan een landelijke pilot hitte-aanpak en het resultaat is een uitvoeringsprogramma hitte-aanpak om Doetinchem uiteindelijk hittebestendig te maken. Ook hier moeten we mee aan de slag en daarvoor is formatie nodig.

De bestaande formatie (0,8 fte) is ontoereikend en richt zich met name op het ontwikkelen van beleid, de advisering op het gebied van klimaatadaptatie en water bij nieuwe ontwikkelingen. Structureel vragen wij 1 fte voor de uitvoering van onze uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Daarmee neemt ook de huidige kwetsbaarheid (0,8 fte) van het taakveld af. Dekking vindt plaats vanuit de nog te ontvangen klimaatgelden

30. Subsidie wijkaanpak klimaatopgaven

2024: € 25.000 N

Incidenteel

Rens Steintjes

In de bestaande bebouwde omgeving ligt nog een grote opgave: minder verharding/bestrating, meer bomen en groen voor vermindering van hitte(stress) en anders omgaan met regenwater. Om dit te stimuleren willen we in 2023 een 'brede' subsidieregeling klimaatadaptatie opstellen. Deze regeling kan dan 1 januari 2024 ingaan.

De gemeente heeft al een subsidieregeling voor het afkoppelen van regenwater (€ 50.000 per jaar: dekking voorziening riolering). Dit bedrag willen we ophogen tot € 75.000 (extra € 25.000) en de subsidiemogelijkheden gericht op het beter vasthouden, infiltreren en hergebruik van regenwater uitbreiden. Zodat onze riolering niet onnodig wordt belast met schoon regenwater. De extra verhoging van de subsidieregeling met € 25.000 wordt gedekt uit de voorziening riolering. Daarnaast willen we ook maatregelen tegen hitte(stress) stimuleren. Dit kan o.a. door het toevoegen van extra bomen en groen. Dit mag niet uit de voorziening riolering worden bekostigd en zal uit de algemene middelen moeten komen. Het gaat om een bedrag van € 25.000.

31. Vrijwilligerscompensatie gemeentelijke natuurparken

2024: € 15.000 N

Incidenteel

Rens Steintjes

De gemeente verzorgt het reguliere onderhoud van de gemeentelijke natuurparken volgens de principes van sober en doelmatig. Naast deze vorm van basisonderhoud zetten vrijwilligers zich in om meer maatwerk te leveren. Ze vergroten daarmee zowel de natuurwaarde als ook de gebruikswaarde van de parken. Voor aanschaf en onderhoud van werkmateriaal, veiligheidskleding en compensatie van kosten is een extra incidenteel budget van € 15.000 nodig. Het betreft een incidentele investering die niet leidt tot besparing op reguliere middelen.

32. Herinrichting Mercuriusstraat

2024: € 20.000 N

Incidenteel

Rens Steintjes

Er is sprake van onderhoud en herinrichting van de Mercuriusstraat. De werkzaamheden hebben betrekking op het vervangen van de bestrating en herinrichting te bevordering van de verkeersveiligheid en uitstraling. De kosten bedragen € 20.000.

33. *Bijdrage Onderzoek Fietsverbindingen Doetinchem Zevenaar/Emmerich* 2024: € 10.000 N Incidenteel

Rens Steintjes

De partners Stadt Emmerich am Rhein, de Kreis Kleve, gemeente Montferland, gemeente Doetinchem, gemeente Zevenaar, regio Achterhoek, de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR), provincie Gelderland en Euregio Rijn-Waal hebben een gezamenlijke ambitie voor de realisatie van een netwerk van snelle fietsroutes. In 2022 is de verkenning voor de snelle fietsroute Gendringen – Dieren reeds afgerond. Het vervolg zijn de, deels grensoverschrijdende, snelle fietsroutes Doetinchem – Emmerich, Emmerich – Zevenaar en Zevenaar – Doetinchem. Het budget is de bijdrage van Doetinchem aan de verkennende onderzoeken voor deze routes. De andere partijen dragen eenzelfde bedrag bij. Het is een pragmatisch onderzoek naar snelle fietsroutes. Deze routes moeten qua directheid op afstand en tijd goed zijn als alternatief t.o.v. de auto. Daarbij dient de fietsverbinding toekomstbestendig te zijn.

34. *Wassinkbrink, Slagen* 2024: € 25.000 N Incidenteel

Rens Steintjes

Dit betreft een onderhoudsproject waarbij de bestaande rijbaan wordt onderhouden. Met de bijdrage van € 25.000 kunnen een aantal kruispunten in deze wegen verbeterd worden boven op het reguliere onderhoud. Deze wegen zijn niet opgenomen in de mobiliteitsfonds en kunnen derhalve daar niet uit bekostigd worden.

35. *Verkeerstellingen* 2024: € 10.000 N structureel

Rens Steintjes

We voeren elk jaar op meerder plaatsen verkeerstellingen uit. Dit doen we om een actueel beeld te hebben van het verkeer. Met dit actuele beeld kunnen we proactief ingrijpen op situaties die onwenselijk zijn. Met de tellingen houden we ons beleid en de uitvoering van maatregelen actueel. Ook bij het behandelen van klachten is het essentieel om over actuele data te beschikken. De kosten van de verkeerstellingen en het aantal tellingen maken door prijsstijging dat het huidige budget niet meer toereikend is en € 10.000 extra noodzakelijk is.

36. *Uitvoeringsstrategie Woonvisie 2024 (1 fte, schaal 11)* 2023: € 50.000 N Incidenteel
Ontwikkelstrategie Doetinchem 2036 2024: € 130.000 N Structureel
2024: € BN Incidenteel

Ingrid Lambregts

Het eerste resultaat, 'Uitvoeringsstrategie woonvisie', bevat een overzicht van in te zetten beleidsinstrumenten en sturingsmogelijkheden om de bestaande woningvoorraad te verbeteren en om ervoor te zorgen dat de uitvoeringsvraagstukken op onze lokale woningmarkt, zoals verwoord in programmalijnen 2,3 en 4 van onze lokale woonvisie, voortvarend kunnen worden opgepakt.

De woningmarkt is momenteel op alle niveaus in beweging. Zeker ook tussen de overheidslagen. We constateren dat het rijk momenteel top-down regie herpakt maar dat de uitvoeringsopgaven en taken nog steeds bij gemeenten liggen. We zien dat met de komst van de 'Wet versterking regie op volkshuisvesting' (Wvrv) het takenpakket mogelijk lokaal zelfs groter wordt en er steeds meer regionale en provinciale afstemming noodzakelijk is. Dit brengt ook kansen voor ons mee, maar vraagt extra expertise en menskracht om die te verzilveren. Ook voor wat betreft het inspelen op subsidiemogelijkheden. Hiervoor is structurele beleids capaciteit nodig voor 2024 op schaal 11-niveau. Dit behelst een aanmelding voor 2024 van € 130.000 structureel.

Het tweede resultaat, 'Ontwikkelstrategie Doetinchem 2036' betreft een aanpak om in projectverband te komen tot woningbouw programmering: een gedifferentieerd woningaanbod, op de juiste plek, tijdig en voor de goede doelgroepen. Dit betekent dat we nadrukkelijker moeten sturen op planvoorraad en bouwstromen. Voor dit vervolgproject worden de volgende kosten voorzien: externe onderzoeken (25.000 euro incidenteel) en dekking van interne uren voor degenen die op omzettaakstelling zitten (75.000 euro incidenteel). De helft daarvan op jaarschijf 2023 en de andere helft op jaarschijf 2024 (50.000 2023, 50.000 euro 2024). In 2024 kunnen deze kosten worden gedekt vanuit de hiervoor in de begroting gevormde reserve investeringsfonds.

37. Deelname volkshuisvestingsfonds	2023: € 900.000 N	Structureel
	2024: € 100.000 N	

Ingrid Lambregts

Als gemeente willen we energie-armoede tegengaan. Hiertoe heeft het rijk het volkshuisvestingsfonds opgericht waarbij provincie, gemeente en inwoners samen zorgen voor het verduurzamen van woningen van mensen die dit niet zelfstandig kunnen bekostigen. Het rijk stelt de middelen in tranches beschikbaar. Doetinchem doet mee aan de eerste tranche en zet zelf € 93.000 structureel in t.b.v. het volkshuisvestingsfonds voor verbetering van woningen in Overstegen, Muziekbuit en Schrijvers- en dichtersbuurt. Daarmee kunnen we ruim 350 woningen verduurzamen. We zijn de eerste tranche gestart in Overstegen met 40 woningen. Andere buurten volgen dit jaar en de komende jaren. De aanpak is intensief: eigenaar-bewoners worden meermaals actief benaderd, krijgen tot 75% subsidie en worden volledig ontzorgd. De aanpak leidt tot een forse lastenverlichting voor de bewoners. De eerste resultaten zijn bemoedigend. Ongeveer de helft van de mensen doet mee. Dat betekent overigens ook dat een deel van de mensen niet meedoet, ondanks het intensieve traject.

In Doetinchem staan particuliere woningen in kwetsbare gebieden die in aanmerking komen voor de intensieve begeleiding uit het volkshuisvestingsfonds. Een eerste inschatting leert dat het om nog eens 350 woningen gaat. Het rijk heeft een nieuwe tranche opengesteld, waarop Doetinchem kan intekenen. Om in te tekenen heeft Doetinchem cofinanciering nodig. Het is niet zeker of de aanvraag van Doetinchem gehonoreerd zal worden. Het is onduidelijk of nog meer tranches zullen volgen. Mogelijk is dit de laatste.

Deelname aan de nieuwe tranche tot 2032 biedt de mogelijkheden om het aantal verduurzaamde woningen te verdubbelen. De gemeente kan zich inschrijven voor deelname aan het gehele traject (€ 900.000 totaal - € 100.000 per jaar). Deelname aan een deel van de tranche is niet mogelijk, de inzet van incidentele middelen voor enkele jaren is hierdoor niet mogelijk. Deelname voor een kleiner aantal woningen is wel mogelijk. Voorgesteld wordt om in 2023 alvast een reserve te vormen van € 900.000 van waaruit vanaf 2024 9 jaar lang, ieder jaar een € 100.000 kan worden bijgedragen aan het fonds.

38. Gladheidsbestrijding	2023: € BN	Structureel
	2024: € BN	

Rens Steintjes

De kosten voor de gladheidsbestrijding worden berekend op basis van het gemiddeld aantal gladheid-acties over de afgelopen jaren. Daarbij geldt een tarief per kilometer uitruk en het aantal te strooien kilometers per uitruk. De afgelopen jaren zijn er verschillende areaaluitbreidingen geweest waardoor de oorspronkelijke vergoeding niet meer actueel is. Door de aanleg van verschillende aanliggende verhoogde en vrij liggende fietspaden na reconstructies is het areaal fietspad uitgebreid met 9 kilometer. Daarnaast is de Europaweg verdubbeld en zijn er verschillende wegen in Wehl Heideslag aangelegd. Dit alles betekent een totale uitbreiding van ruim 14 kilometer. De kosten komen ten laste van de de stelpost nominale ontwikkelingen

2.4 Aanmeldingen programma 4 Organisatie en financiën

KN	P-houder	Aanmeldingen					Struct ./ Incid.	
			Bedragen * € 1000,-	2024	2025	2026	2027	S of I
4 Organisatie en financiën								
39	HB	Loon- en prijsontwikkeling		-1.200	-2.300	-3.300	-5.100	S
39	HB	Ingeschatte ontwikkeling accres meicirculaire op basis van vooraankondiging dec.circulaire en CEP		3.100	4.200	4.800	4.900	S
40	PM	Besparing reproductie		20	20	20	20	S
41	MB	Interventie Team Doetinchem (ITD) / Beveiliging		-24	-24	-24	-24	S
42	MB	Werkconcept: deelproject gebouwinrichting		pm	pm	pm	pm	S
42	MB	Dekking uit opslag overhead (2024 en 2025)		pm	pm	pm	pm	S
43	PM	Formatie: applicatiebeheerder (0,67 fte, schaal 8)		-62	-62	-62	-62	S
43	PM	Periode werving medewerker		15	0	0	0	S
43	PM	Dekking ten laste van de overhead		47	62	0	0	S
44	PM	Verschuiving budget DataLabGO		13	0	0	0	I
45	PM	Bijdrage gD aan de ICT-samenwerking (vanaf begroting 2024)		-333	-333	-333	-333	S
45	PM	Bijdrage aan ICT-samenwerking deels dekking uit overhead		167	167	167	167	S
45	PM	Bijdrage aan ICT-samenwerking deels dekking uit nominaal		167	167	167	167	S
46	PM	Datagedreven werken: toekomstvast data-infrastructuur		-25	-25	-25	-25	S
46	PM	Datagedreven werken: data-engineer (1FTE, schaal 10)		-114	-114	-114	-114	S
46	PM	Periode werving medewerker		29	0	0	0	S
46	PM	Dekking ten laste van de overhead in 2024		86	0	0	0	S
47	PM	Uitvoeringsbudget businesscontinuïteit		-10	0	0	0	I
48	HB	Capaciteit vastgoed en grondzaken		-100	0	0	0	I
48	HB	Dekking uit reserve investeringsfonds		100	0	0	0	I
49	PM	Uitvoering bouwkundige- en duurzaamheidsonderz (toekomstbestendig)		-60	-60	0	0	I
49	PM	Dekken uit vastgoedfonds		60	60			I
50	HB	Ambitie gD 2036: Inhuur specialistische expertise vastgoed		-35	-35	-35	0	I
50	HB	Ambitie gD 2036: kosten makelaar		-34	-34	-34	0	I
50	HB	Dekking: budget strategische grond		69	69	69	0	I
51	MB	Budget verkiezingen		-15	-15	-15	-15	S
52	PM	Formatie digitale toegankelijkheid		-81	-81	-81	-81	S
52	PM	Periode werving medewerker		20	0	0	0	S
53	MB	Budget ARBO		-35	-35	-35	-35	S
54	MB	Arbo adviseur (0,22 fte schaal 10)		-25	-25	-25	-25	S
54	MB	Periode werving medewerker		6	0	0	0	S
54	MB	Arbo ondersteuning (0,22 fte schaal 8)		-20	-20	-20	-20	S
54	MB	Periode werving medewerker		5	0	0	0	S
54	MB	Dekking ten laste van de overhead		34	45	45	45	S
Organisatie en financiën				1.765	1.627	1.165	-535	

39. Loon- en prijsontwikkeling

2023: € 4.100.000 V Structureel
 2024: € 1.900.000 V
 2025: € 1.900.000 V
 2026: € 1.500.000 V
 2027: € 200.000 N

Henk Bulten

In de begroting is budget beschikbaar voor indexering en areaaluitbreiding. Dit budget is bedoeld om loon- en prijsstijgingen van onze budgetten op te vangen en gestegen lasten door volume- en areaaluitbreiding te dekken. Met ingang van het begrotingsjaar 2021 is besloten om een nieuwe systematiek van indexering voor de gemeentebegroting toe te passen, waarbij jaarlijks de nominale ontwikkelingen op basis van spelregels worden berekend (zie toelichting in begroting 2023). Deze stelpost wordt gevoed met het bedrag waarmee we door het rijk gecompenseerd worden via het gemeentefonds. We rekenen met de prijsontwikkeling van de algemene uitkering van het

Gemeentefonds, zoals die worden vermeld in de meicirculaire van het jaar vóór het begrotingsjaar X+1. Deze definitieve percentages zijn op dit moment dan ook nog niet beschikbaar. Echter deze cijfers worden meestal overgenomen uit de Macro Economische verkenning, derhalve hebben wij de cijfers voor de Kadernota dan ook hierop gebaseerd. Daarnaast storten we ook de groei van de uitkering gemeentefonds door areaal in de stelpost nominale ontwikkelingen. Dit ter dekking van de areaalontwikkelingen.

We hebben voor deze Kadernota de (verwachte) omvang van de stelpost afgezet tegen de verwachte loon -en prijsontwikkelingen conform de gehanteerde spelregels. We hebben hierbij geen rekening gehouden met de onzekere factor van de energie- en brandstofprijzen hierop. In de tweede bestuurlijke monitor 2022 en in de begroting 2023 hebben we incidenteel extra gelden geraamd om de stijging van prijzen en energiekosten op te vangen. Op dit moment vinden we het nog niet opportuun om op voorhand hiervoor aanvullende middelen in te ramen. We willen de ontwikkelingen de komende tijd zo goed mogelijk in de gaten houden, om bij de Tweede Bestuurlijke Monitor en de Begroting 2024 een zo'n goed mogelijke inschatting van te maken. De benodigde middelen zijn als volgt voor deze Kadernota geraamd.

- Budgetten voor goederen en diensten en (subsidie-)budgetten voor de instellingen o.b.v. de gemeentelijke subsidieverordening (amateurinstellingen).
Deze budgetten worden geïndexeerd met het percentage prijsontwikkeling zoals gehanteerd in de meicirculaire. Deze definitieve percentages zijn op dit moment dan ook nog niet beschikbaar. Echter deze cijfers worden meestal over genomen uit de Macro Economische verkenning, derhalve schatten wij ze in op 3,00% voor 2024 , 2,8% voor 2025, 2,7% voor 2026 en in 2027 op 2,5%. Hier bovenop is vanaf 2024 voor de prijsstijging in 2023 rekening gehouden met een extra nominale stijging van 3,2%. Voor de zorg gerelateerde budgetten, hanteren we de OVA. Voor 2024 bedraagt deze 4,94%, voor 2025 2,5%, voor 2026 2,2% en in 2027 2,2%. Hier bovenop is vanaf 2024 voor de prijsstijging in 2023 rekening gehouden met een extra nominale stijging van 2,64%.
- Loonsom budgetten.
We vertalen de ontwikkelingen van de Cao, pensioenen, sociale premie, voor de jaren die bekend zijn. Als er nog geen cao bekend is voor het begrotingsjaar, maken we hiervoor een reële inschatting. Voor de salarissen en premies voor 2023 is uitgegaan van de nieuwe CAO. In de nieuwe cao's is een salarisstijging voor iedereen afgesproken, waarbij de nadruk ligt op medewerkers in de eerste schalen in het loongebouw. De salarisstijging varieert van ruim 12% in schaal 5 tot bijna 6% in schaal 11. Voor Doetinchem komt de gemiddelde salarisstijging uit op 7,5%.
Voor de jaren erna hanteren we het percentage prijsontwikkeling van loonvoet overheid in de algemene uitkering van het Gemeentefonds.
- De indexering van het Cultuurbedrijf; het Sportbedrijf; Buha, Buurtplein, De Pol Gaanderen en Stichting Sport en recreatie Wehl gebeurt overeenkomstig het systeem van de gemeentebegroting, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen loonsombudgetten die worden geïndexeerd met prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers en budgetten voor goederen en diensten geïndexeerd met het BbP

40. Besparing reproductie

2023: € 20.000 V Structureel
2024: € 20.000 V

Patrick Moors

Bij de budgetten reproductie is gebleken dat er nog een overschot in de budgetten zit. Het overschot is een gevolg van het afsluiten van goedkopere contracten. Het voorstel is om een voorzichtige structurele aframing van het budget door te voeren van € 20.000. Voorgesteld wordt om deze aanmelding ook op te nemen in de begroting 2024.

41. Interventieteam Doetinchem (ITD)/ Bedrijfshulpverlening (BHV)/beveiliging	2023: € 24.000 N	Structureel
	2024 € 24.000 N	

Mark Boumans

De inzet van Bedrijfshulpverlening(BHV) en het interventieteam (ITD) blijkt steeds vaker nodig door de veranderende maatschappij. Er zijn meer incidenten. Doordat er meer wordt thuisgewerkt zijn er meer bhv'ers en itd'ers nodig en is vaker de inzet van een beveiliging nodig. Meer mensen betekent ook meer vergoedingen, trainingen en aanschaf BHV-app. Het huidige budget is niet meer toereikend. Er is structureel € 24.000 extra nodig..

42. Werkconcept deelproject kantooromgeving	2024: € PM	Structureel
--	-------------------	--------------------

Mark Boumans/

Binnen de concernopgave werkconcept zijn meerdere deelprojecten afgerond zoals de verstrekking van ICT-middelen. Het project kantooromgeving kent een langere doorlooptijd. In samenwerking met een externe adviespartner wordt in 2023 inzichtelijk gemaakt wat er nodig is om de kantooromgeving beter aan te laten sluiten op onze behoefte. Het faciliteren van activiteit-gerelateerd en meer hybride werken zijn belangrijke uitgangspunten. Ook is er veel aandacht voor de gedragscomponent en het creëren van draagvlak door medewerkers actief te betrekken bij het adviestraject. De verwachte kosten voor aanpassing van de kantooromgeving zijn mede afhankelijk van nog te maken keuzes tijdens de ontwerpfasen. Volgens planning zijn deze kosten uiterlijk Q3 2023 inzichtelijk.

43. Formatie applicatiebeheerder	2024: € BN	Structureel
	2025: € BN	
	2026: € 62.000 N	

Patrick Moors

Digitalisering vormt een steeds groter wordend onderdeel in onze organisatie. De burger communiceert steeds meer via de digitale kanalen, denk bijvoorbeeld aan de e-formulieren. Om al deze informatie op de juiste wijze te kunnen verwerken voor de gehele organisatie, maken we gebruik van verschillende applicaties. Om deze te kunnen onderhouden en verder door te kunnen ontwikkelen is een eigen applicatiebeheerder nodig. Deze applicatiebeheerder ziet toe op het inrichten en beheren van het informatiesysteem zodat het aansluit bij de verschillende werkprocessen. Hiervoor is 0,67 fte schaal 8 nodig. De verwachting is dat er in de toekomst verdere uitbreiding nodig is. Voorgesteld wordt om deze formatie voor 2024 en 2025 te dekken uit de overhead. Vanaf 2026 en verder wordt dit op basis van de noodzaak van de formatie opnieuw afgewogen.

44. Verschuiving budget datalabGO	2023: € 13.000 N	Incidenteel
	2024: € 13.000 V	Incidenteel

Patrick Moors

Binnen DataLabGO vindt er een verschuiving plaats; 25% van begroting 2024 wordt naar voren gehaald. Voor 2023 hebben we dus een aanmelding. Voor 2024 een afmelding. Voor Doetinchem betekent dit dat er dit jaar € 13.000 bij komt, aanvullend op het bedrag dat voor dit jaar al in de dienstverleningsovereenkomst stond: € 204.000. In totaal komen in 2023 dan uit op € 217.000. In 2024 staat in de DVO een bedrag van € 254.000. Daar trekken we de € 13.000 vanaf omdat het een verschuiving betreft. In 2024 komen we dan uit op € 242.000.

45. Bijdrage aan ICT-samenwerking

2024: € BN

Structureel

Patrick Moors

Verschillende onderdelen zorgen ervoor dat onze bijdrage aan de ICT-samenwerking omhooggaat. Denk hierbij aan hogere loonkosten, hogere prijzen van onze devices en een andere verdeelsystematiek. We nemen we meer diensten afgekoppeld aan formatie-uitbreiding. De Raad is voorzien van andere apparatuur en accounts. Voor alle producten die we afnemen worden beveiligingsmaatregelen genomen. Dat zorgt ook voor de extra kosten. De hogere bijdrage aan de ICT-samenwerking wordt deels gedekt uit overhead en deels uit de stelpost nominale ontwikkelingen.

**46. Datagedreven werken: toekomstvaste data-
infrastructuur en data-engineer**

2024: € 25.000 N

Structureel

2025: € 114.000 N

Structureel

Patrick Moors

Het thema datagedreven werken staat hoog op de agenda om de aanpak van belangrijke maatschappelijke thema's te kunnen ondersteunen. Dit komt terug in de coalitie agenda. Zoals opgenomen in programma C1 uit de begroting van 2023 doen we aanmelding voor het realiseren van een essentiële bouwsteen in ons datafundament: een centraal datawarehouse en data-engineer (1 fte schaal 10). Dit is noodzakelijk om meer dataproducten te ontwikkelen en deze beheersbaar en compliant te kunnen onderhouden. Voor 2024 ev: € 25.000 voor technische infrastructuur en 1 fte (€ 114.000) voor het beheer van deze infrastructuur in de rol van data engineer (schaal 10). Voor 2024 wordt de formatie incidenteel gedekt uit de overhead.

47. Uitvoeringsbudget Business Continuïteit

2023: € 10.000

Incidenteel

2024: € 10.000

Patrick Moors

In 2022 is een business continuïteitsplan opgesteld. In dit plan beschrijven we wat te doen bij calamiteiten, zodat de organisatie bij een technische storing kan blijven draaien of gebruik kan maken van alternatieve werkwijzen. De komende 2 jaar hebben we uitvoeringsbudget van € 10.000 per jaar nodig om de basis op orde te maken.

48. Capaciteit vastgoed en grondzaken

2023: € 75.000 N

Incidenteel

2024: € BN

Incidenteel

Henk Bulten

Het bedrag voor 2023 bestaat uit twee componenten, te weten een bedrag van € 50.000 voor het al medio 2023 aantrekken van tijdelijke personele capaciteit zie hierna en een incidenteel bedrag van € 25.000 euro voor het oplossen van een tijdelijk personeels- en expertisepunt.

Kern is dat we zien dat het bij vastgoed en grondzaken erg druk is als gevolg van de toegenomen werkzaamheden in het kader van Doetinchem 2036 en onder meer ook door het Didamarrest steeds drukker wordt. Dit betreft zowel werkzaamheden met betrekking tot juridische vastgoed en grondzaken gerelateerde onderwerpen (kavelverkopen, deelname aan en in bestuursopdrachten en projecten). Inschatting is dat dit met tijdelijke versterking van één medewerker vastgoed en grondzaken, met nadrukkelijk kennis van de juridisch- administratieve kant, voor 32-36 uur per week oplosbaar is. Omdat deze werklust de komende jaren in het kader van Doetinchem 2036 naar verwachting blijft aanhouden wordt voorgesteld dit in eerste instantie voor een periode van ongeveer 1 ½ jaar projectmatig in te vullen en medio 2024 bij het opstellen van de Kadernota 2025 te beoordelen op noodzaak van verlenging. Voor 2024 wordt de extra capaciteit gedekt uit de hiervoor bij de begroting 2023 ingestelde reserve Investeringsfonds

49. <i>Uitvoering bouwkundig- en duurzaamheidsonderzoek</i>	2023: € 30.000 N 2024: € BN 2025: € BN	<i>Incidenteel (zie toelichting)</i>
---	--	--

Patrick Moors

De aanmelding betreft uitvoering bouwkundig- en duurzaamheidsonderzoek t.b.v. uitvoering MJOP van € 60.000 voor de jaren 2023, 2024 en 2025 (in totaal €180.000).

In 2022 is eenmalig exploitatiebudget uit de reserve vastgoedfonds beschikbaar gekomen voor onder andere incidenteel extern advies (zoals bouwkostenskundigen of taxaties), maar ook budget om handelingsvrijheid te hebben om beter te kunnen schuiven met (onderhouds-)investeringen. Het niet benutte bedrag van €150.000 is in het jaarrekeningresultaat 2022 weer toegevoegd aan de reserve vastgoedfonds. Voorgesteld wordt om dit bedrag gefaseerd in te zetten ten behoeve van uitvoering bouwkundig- en duurzaamheidsonderzoek van het MJOP (€60.000 voor de jaren 2023, 2024 en 2025), dit wordt voor een groot deel gedekt uit de reserve vastgoedfonds. In jaarschijf 2023 resteert een incidentele aanmelding van €30.000.

Bij de eerste bestuurlijke monitor wordt voorgesteld het jaarlijks beschikbare bedrag binnen het vastgoedfonds voor uitvoering van bouwkundige – en duurzaamheidsonderzoeken en taxaties te stellen op € 60.000 voor de jaren 2023, 2024 en 2025. Dit wordt dan voor deze jaren een incidenteel budget dat benut wordt om de geïnventariseerde noodzakelijk maatregelen per gemeentelijk vastgoedobject te onderzoeken (taxaties accommodaties, bouwkundige beoordelingen, etc.) en uit te voeren verbeteren te begeleiden zoals implementatie van duurzaamheidsmaatregelen en in de markt zetten van specifieke aanbestedingen. Voor 2023/2024 is de planning hieruit onder meer het stappenplan (her)bestemming locatie Bergzicht als opdracht uit te bekostigen.

50. <i>Ambitie gD 2036: inhuur specialistische expertise en kosten makelaar</i>	2023: € BN 2024: € BN 2025: € BN	<i>Incidenteel (zie toelichting)</i>
---	--	--

Henk Bulten

Om de ambitie gD 2026 te realiseren is incidenteel een bedrag nodig van € 69.000 gedurende 3 jaar. De dekking hiervoor kan worden gevonden door het in zetten van het budget strategische gronden.

- Inhuur externe expertise op afroep incidenteel 2023. Om tijdig en slim in het proces de juiste expertise t.b.v. vastgoedtransacties – staatsteun, subsidies, aanbestedingen, van toepassing zijn wets- en overheidsregels etc. flexibel in te kunnen zetten dient er in de vorm van een zogenaamd afroepcontract expertise ingezet te kunnen worden. Gedachte is dit in eerste instantie in de vorm van een jaarlijkse overeenkomst vast te leggen. Inhuur externe expertise op afroep incidenteel voor jaren 2024, 2025 en 2026 jaarlijks begroot op € 35.000.
- Aanmelding voor inhuur makelaar. Voor professionele ondersteuning in onderhandelingen en bij uitvoering van zoekopdrachten etc. om strategische gronden te verwerven is het werken via langer lopende contracten met professionele makelaars van wezenlijk belang. In het kader van de ambitie Doetinchem 2036 en het voeren van een actievere grondpolitiek is het wenselijk de mogelijkheid te hebben om grond of vastgoed strategische aan te kunnen kopen. We verwachten dat deze makelaarsexpertise de komende drie jaar nodig is.

51. Budget verkiezingen	2023: € 40.000 N	Incidenteel
	2024: € 15.000 N	Structureel

Mark Boumans

Dit jaar zijn er dubbele verkiezingen (provinciale staten en waterschap) dus ook dubbele kosten. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. Daarnaast is op 1 januari 2023 de Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag (NPVV) in werking getreden. Als gevolg hiervan hebben we o.a. verzegelde transportboxen moeten aanschaffen om aan de wettelijke eisen te voldoen. Daarvoor is incidenteel € 80.000 extra nodig. Hiervan wordt € 40.000 gedekt door overheveling van budget uit 2022. De kosten van drukwerk, software en bezorgen zijn de laatste jaren gestegen. Daarom is structureel een bedrag van € 15.000 nodig om de verkiezingen te bekostigen.

52. Formatie digitale toegankelijkheid	2024: € 60.000 N	Structureel
	2025: € 81.000 N	

Patrick Moors

Het goed regelen van digitale toegankelijkheid brengt extra kosten met zich mee. Deze bestaan uit twee onderdelen.

- De webredactie moet de website digitaal toegankelijk houden. Er is achterstallig onderhoud, waardoor een inhaalslag moet worden gemaakt. Er wordt structureel advies gevraagd vanuit de organisatie. Dit kost structureel meer tijd.
- Kosten voor het doen van de toegankelijkheidstoets/audit. Het oplossen van de issues die daaruit naar voren komen en onderhoud van de sites.

Op dit moment doen we onderzoek naar de kosten die binnen teams worden gemaakt voor het toegankelijk maken van content. Dit zijn uren van medewerkers, maar ook extra kosten voor materiaal en extra kosten die worden berekend door derde partijen. Daarnaast is de vraag wie de verplichte audits moet betalen, op het moment dat een team een "eigen" website heeft.

We vragen de volgende formatie: schaal 7, 28 uur € 63.400 en schaal 9, 6 uur € 17.200.

53. Arbo: investeren in duurzame inzetbaarheid	2023: 35.000 N	Structureel
	2024: 35.000 N	

Mark Boumans

De organisatie investeert vanaf 2023 op allerlei ARBO onderwerpen, mede ingegeven door de concernopgave duurzame inzetbaarheid. Het doel is om medewerkers vitaal en inzetbaar te krijgen en houden voor de organisatie. Naast deze investering willen we van continu blijven onderzoeken (€ 10.000) en monitoren hoe het gesteld is met onze medewerkers. Dit doen we door een periodiek onderzoek werkbeleving en preventief medisch onderzoek uit te voeren. De kosten voor onze arbodienst (BW Oost) zijn gestegen (€ 15.000 jaarlijks) door een hoger ziekteverzuim, meer en complexere verzuimdossiers. Een ontwikkeling is een stijgend aantal complexe verzuimdossiers waardoor meer inzet van de arbodienst en dus hogere kosten de komende jaren blijven bestaan voor de organisatie. Initiatieven om de duurzame inzetbaarheid van onze collega's te behouden en vergroten vraagt om een investering van € 10.000 per jaar. De huidige ARBO begroting (€ 115.000) is onvoldoende om alle onderzoeken, kosten van de arbodienst en initiatieven te bekostigen.

Mark Boumans

Om alle wettelijke ARBO taken en initiatieven te begeleiden, complexe verzuimdossiers te begeleiden en de ambitie van Doetinchem waar te maken is de huidige inzet van de HR adviseur (schaal 10 - 16 uur per week) onvoldoende. Voorgesteld wordt om deze uren op te hogen met 8 uur per week zodat er structureel 24 uur beschikbaar is voor alle taken op ARBO gebied. In aanvulling hierop wordt ook 8 uur ondersteunende taken (schaal 8) extra gevraagd om administratieve en ondersteunende taken niet bij de ARBO adviseur te beleggen. Relatie arbo formatie 2024 en budget 2023. De volgende formatie wordt aangevraagd: 0,22 fte functieschaal 10 is € 25.500 en 0,22 fte functieschaal 8 is € 20.500 totaal € 46.000. Voorgesteld wordt om deze formatie structureel te dekken ten laste van de overhead.

3. Financiële positie gemeente Doetinchem 2023 – 2027

3.1 Financiële uitgangspunten in de kadernota 2024 en begroting 2024

We willen graag dat de financiën van onze gemeente op orde zijn en deze ook naar de toekomst op orde houden. Het uitgangspunt is dat we niet meer geld uitgeven dan dat er binnen komt. Uitgangspunt bij de uitvoering van taken is dat we binnen de vanuit medeoverheden beschikbaar gestelde geormerkte middelen blijven. Deze uitgangspunten uit de coalitieagenda 'Samen groeien in kwaliteit' passen binnen de afgelopen jaren gehanteerde financiële hoofduitgangspunten:

Een structureel sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief

Structureel sluitend wil zeggen dat we ervoor zorgen dat langjarige uitgaven ook worden gedekt door langjarige inkomsten. Dat is ook het belangrijkste toetsingscriterium van de provincie als toezichthouder. We ramen in de gemeentebegroting ook incidentele lasten en baten. Die worden voor drie jaren of korter geraamd. Het totaal van de structurele en incidentele uitgaven minus de inkomsten leidt tot het totale resultaat van de gemeentebegroting. Begrotingsoverschotten of -tekorten worden gemuteerd op de algemene reserve. De Kadernota vertoont een financieel meerjarenperspectief met voordelige saldi tot en met 2026. De laatste jaarschijf sluit incidenteel niet.

Voldoende weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit (algemene reserve en de stelpost onvoorzene uitgaven) en de financiële risico's. Die verhouding drukken we uit in de ratio van ons weerstandsvermogen. Vorig jaar heeft de raad besloten dat, wanneer de ratio tussen de 1 en 1,5 is, we dan beschikken over voldoende buffer om risico's op te vangen. De risico's vormen dan geen bedreiging voor onze financiële positie. Beneden de ondernorm dienen maatregelen te worden genomen om de weerstandscapaciteit aan te vullen en/of de risico's te beperken. Boven de norm geeft ruimte om de weerstandscapaciteit in te zetten voor andere doeleinden. Bij de afwegingen hierover worden ook de financiële kengetallen 'solvabiliteit' en 'schuldpositie' betrokken.

Zoals ook in deze Kadernota beschreven zien we dat naast te kwantificeren risico's, zich in de komende jaren ontwikkelingen en/of risico's voordoen die op dit moment (nog) niet of nauwelijks zijn te kwantificeren, maar die wel een beroep zullen doen op onze algemene reserve. De omvang ervan hangt af van bestuurlijke keuzes van rijk en onze gemeente en van maatschappelijke ontwikkelingen. Denk hierbij aan hervormingsagenda jeugd, onderwijshuisvesting, klimaatadaptatie, de warmtetransitie, de omgevingsvisie, duurzaamheid en circulariteit en onze groei-ambities in het kader van 2036. Op dit moment zijn de crisis in de Oekraïne, de enorme inflatie, de schaarste aan arbeidskrachten en soms ook productiemiddelen (bijv. in de woningbouw) grote risico's.

De afhankelijkheid van en de onzekerheid over het rijksbeleid blijft een grote factor. We achten het daarom gewenst om over een algemene reserve te beschikken die ruimer is dan alleen de gekwantificeerde risico's. In het verleden hebben we ervaren welke impact rijksmaatregelen kunnen hebben op onze financiële positie. Het blijft belangrijk dat raad en college voortdurend het open gesprek voeren over het weerstandsvermogen. Immers, een incidentele uitschieter buiten de onder- of bovennorm hoeft niet onmiddellijk te leiden tot maatregelen of geeft bestedingsruimte. Het gaat om de tendens van het weerstandsvermogen in relatie tot een gezonde financiële positie op langere termijn.

3.2 Financieel meerjarenperspectief van de Kadernota 2024

Het in deze Kadernota geschetste financiële perspectief bouwt verder op het in de begroting 2023 gepresenteerde financiële perspectief. De eerste begroting van de nieuwe bestuursperiode. Die nieuws bevat, maar tegelijkertijd ook de nodige continuïteit. In de begroting 2023 is zorgvuldig en verstandig geïnvesteerd met het oog op groei in kwaliteit. Er is geïnvesteerd waar het kan en tegelijkertijd gespaard, om ook in de toekomst de ambities te kunnen realiseren. In de Begroting 2023 is echter ook al aangegeven, dat het onzeker is hoe de financiën zich gaan ontwikkelen. Dit vooral omdat het onduidelijk is hoe de nieuwe financieringssysteem van het Rijk er uit gaat zien.

Net als in de afgelopen jaren is het ook nu onzeker hoe de financiële vooruitzichten voor de komende jaren zullen zijn. Twee jaar geleden was er onzekerheid omdat er nog geen nieuw kabinet was. Vorig jaar ontstond de onzekerheid vanwege de onduidelijkheid in het regeerakkoord van het kabinet over de nieuwe financieringssysteem vanaf 2026. De door gemeenten dringend gewenste duidelijkheid over het structurele financiële perspectief is helaas nog altijd niet geboden. In de septembercirculaire 2022 is wel een incidentele tegemoetkoming in het gemeentefonds voor het jaar 2026 toegekend. Daardoor is het 'ravijn' in 2026 enigszins gedempt en in volle omvang verschoven naar 2027.

3.2.1 De financiële uitgangspositie

De ontwikkelingen in de septembercirculaire en decembercirculaire 2022 hebben in de jaren 2024 en 2025 een dempend effect op het in de begroting 2023 gepresenteerde beeld. Jaarschijf 2026 springt er positief uit doordat in de septembercirculaire eenmalig, vooruitlopend op de nieuwe financieringssysteem, landelijk 1 miljard euro voor gemeenten ter beschikking is gesteld ter verzachting van het ravijn. Omdat bij de meicirculaire pas definitief bekend wordt of deze middelen structureel worden, kunnen we deze op dit moment voor 2027 nog niet inramen. Deze jaarschijf heeft dan ook een niet sluitend jaarperspectief.

Het financieel meerjarenperspectief van de Kadernota 2024 is weergegeven in onderstaande tabel. Voor een toelichting op de ontwikkelingen in jaarschijf 2023 verwijzen wij u naar de eerste bestuurlijke monitor 2023.

Ontwikkelingen Doetinchem (bedragen x € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Resultaat geamendeerde begroting 2022 t.g.v./t.l.v. alg. reserve	712	663	956	-434	-434
Resultaat jaarrekening 2022 t.g.v. algemene reserve na bestemmingsvoorstellen	9.702				
Totaal resultaat jaarrekening 2022	9.702				
Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds	450	-382	-623	2.317	-685
Decembercirculaire 2022 Gemeentefonds	98	0	-2	-1	-1
Totaal gemeentefonds	548	-382	-625	2.316	-686
Uitgangspositie voor 1e bestuurlijke monitor 2023 en Kadernota 2024	10.962	281	331	1.882	-1.120
Aanmeldingen uit 1e Bestuurlijke monitor 2023	1.723				
Aanmeldingen programma's Kadernota / Begroting 2024		369	809	-469	-1.551
Totaal ontwikkelingen na 1e Bestuurlijke monitor 2023 en Kadernota 2024	1.723	369	809	-469	-1.551
Resultaat 1e Bestuurlijke monitor 2023 en Kadernota 2024 tgv/tlv algemene reserve	12.685	650	1.140	1.413	-2.671

In de jaren 2024 tot en met 2026 is er nog sprake van een sluitende uitgangspositie. Hierin houden we nog geen rekening met de grote gemeentelijke opgaven die naar verwachting nog op ons afkomen. Opgaven die niet alleen veel menskracht vergen, maar ook forse op dit moment nog niet in te schatten uitvoeringsbudgetten. Daarnaast zouden we bij de begroting graag nog wat extra keuzes kunnen maken en ambities intensiveren. Voorbeelden daarvan zijn cameratoezicht in de binnenstad, cultuur, het verduurzamen van sportaccommodaties, het verbeteren van het onderhoud en verduurzamen van gemeentelijke gebouwen en verbeteringen op het gebied van mobiliteit en parkeren.

Tenslotte is het op basis van de huidige economische ontwikkelingen moeilijk in te schatten of deze zullen leiden tot forse loon- en prijsontwikkelingen, waarvoor we mogelijk vanuit het rijk niet volledig gecompenseerd zullen worden.

3.2.2 Onzekerheden

De afgelopen jaren zijn we in een hoog tempo geconfronteerd met lastige vraagstukken, die we als gemeente moesten oppakken. De coronapandemie, de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne, de instroom van vluchtelingen, de hersteloperatie kinderopvangtoeslag en het bestrijden van energiearmoede. Stuk voor stuk opgaven die menskracht hebben gevegd, maar waarbij ook veel onduidelijk was over de financiële impact. We vinden het bovendien heel erg lastig om een inschatting te maken van het beroep op de mensenkracht en de financiële impact van gemeentelijke opgaven die naar verwachting nog op ons afkomen. Concrete voorbeelden hiervan zijn het beroep dat wordt gedaan op de jeugdzorg, de aanspraak die op WMO-voorzieningen wordt gedaan, de inspanningen die worden gevraagd om de energietransitie en de klimaatmaatregelen te realiseren en de kosten voor informatiebeveiliging. In dit kader kunnen ook de gevolgen voor de invoering van de herhaaldelijk uitgestelde Omgevingswet worden genoemd.

De voorjaarsnota van Rijk geeft een beetje duidelijkheid, echter deze laat ook nog veel in het ongewis. We hopen dan ook bij de meicirculaire meer duidelijkheid vanuit het Rijk te verwachten. Onderwerpen waarover we informatie verwachten zijn de vergroting van het gemeentelijk belastinggebied, het abonnementstarief WMO, de compensatie jeugdzorg en de hervormingsagenda jeugd. We gaan op basis van de huidige inzichten uit van een verruiming van de middelen die gemeenten nodig hebben om tenminste de autonome en overige financiële ontwikkelingen structureel te kunnen dekken.

Loon- en prijsontwikkelingen

We werken al jaren met een stelpost voor het ramen van de nominale ontwikkelingen. Hiermee wordt de loon- en prijsstijging opgevangen. De afgelopen jaren is deze factor onder invloed van de energie- en brandstofprijzen aan voortdurende veranderingen onderhevig. Zowel voor de exploitatie en investeringen van onze eigen organisatie, de verbonden partijen als de maatschappelijke organisaties kan deze onzekere factor een grote impact hebben. De prijsstijgingen werken min of meer direct door in de toekomstige CAO's. In de tweede bestuurlijke monitor 2022 en in de begroting 2023 hebben we incidenteel extra gelden geraamd om de stijging van prijzen en energiekosten op te vangen. Op dit moment vinden we het nog niet opportuun om op voorhand hiervoor aanvullende middelen in te ramen. Het is nog steeds onzeker of het hier gaat om incidentele of structurele ontwikkelingen. Bij de jaarrekening 2022 hebben we gezien dat er op deze extra gereserveerde middelen voor 2022 nog nauwelijks een beroep is gedaan. We willen de ontwikkelingen de komende tijd zo goed mogelijk in de gaten houden, om bij de tweede bestuurlijke monitor en de begroting 2024 een zo'n goed mogelijke inschatting van te maken.

Economische ontwikkelingen

Ingrijpende gebeurtenissen zoals de Coronacrisis en de inval van Rusland in de Oekraïne hebben vaak grote economische gevolgen. Tot op heden is de economie van ons land robuust gebleken en lijken de economische gevolgen mee te vallen. In hoeverre dit voor de toekomst ook het geval is, kan niet met zekerheid ingeschat worden. De ontwikkelingen in de bankenwereld en de geleidelijke stijging van de rente zijn factoren die ook kunnen doorwerken voor de gemeente.

Voor nu zijn we vooral in afwachting van de meicirculaire. Mocht uit deze circulaire blijken dat de structurele ruimte in aanloop naar de Begroting 2024 onverhoopt niet of niet in voldoende mate wordt geboden, dan zullen we net als de andere gemeenten, die dan met hetzelfde probleem zullen kampen, in overleg gaan, hoe we hier als gemeente mee om moeten gaan.

3.2.3 Geen structurele ruimte ondanks forse algemene reserve

Parallel aan het proces van totstandkoming van deze Kadernota worden de jaarstukken opgesteld, zodat deze ook op 6 juli ter vaststelling aan de raad worden voorgelegd. De jaarrekening 2022 laat een behoorlijk voordeel voor de algemene reserve zien. Dit heeft als gevolg dat de incidentele ruimte verder wordt verruimd.

De financiële regelgeving maakt het voor ons en de andere gemeenten in Nederland helaas lastig om deze incidentele middelen uit te geven. Dit wordt helder beschreven in de essaybundel van de raad voor het openbaar bestuur en het naar aanleiding hiervan opgenomen artikel in de Binnenlands Bestuur van week 16 "Weg met de handboeien". Onze reserves nemen toe. De insteek is dat een gemeentebegroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn. Er is structureel evenwicht, wanneer de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten. Richtlijnen en toezicht zijn op dit uitgangspunt gericht. Er wordt dus gekeken naar het resultaat zonder incidentele baten en lasten, zoals meevallers in de uitgaven door vertragingen in de investeringen, terugkerende eenmalige uitkeringen en een forse decemberuitkering. Dit allemaal vanuit de gedachte dat eenmalig geld nooit ten dienste mag staan aan uitgavenposten die langjarig doorlopen. Ondanks de voller wordende reserves mogen de gemeenten de meeste uitgaven alleen doen als daar een langjarige inkomstenbron tegenover staat. En deze bron, het gemeentefonds, is juist vanaf 2026 zo onzeker. Voor meerjarig structureel evenwicht moeten de uitgaven dus op termijn naar beneden, terwijl de jaarrekeningen afgelopen jaren steeds een plus laten zien.

Vanuit dit perspectief hebben we geprobeerd in onze wensen, die een verdere invulling geven aan het coalitieakkoord goed te kijken naar de incidentele mogelijkheden. Autonome en noodzakelijke ontwikkelingen zijn echter vaak structureel. In de paragrafen 2.1 tot en met 2.4 hebben wij per begrotingsprogramma de autonome ontwikkelingen geschetst, die zich hebben voorgedaan na het vaststellen van de begroting 2023 en doen we voorstellen die een verder invulling geven aan de coalitieagenda.

3.2.3 Incidentele baten en lasten

Uit het in paragraaf 3.2.1 gepresenteerde meerjarenperspectief blijkt dat jaarschijf 2024 sluit met een positief saldo van € 650.000. Dit resultaat wordt mede bepaald door incidentele en structurele lasten en baten (zie onderstaande tabel). Om onder repressief toezicht te vallen, vraagt de provincie om een structureel sluitend meerjarenperspectief. Dit betekent dat structurele uitgaven gedekt moeten zijn door structurele inkomsten. In de jaarschijven 2024, 2025 en 2026 is er een positief saldo op de structurele ontwikkelingen. Deze jaarschijven kennen zowel voor als na Kadernota 2024 een sluitend meerjarenperspectief. Voor de jaarschijf 2027 is dat in afwachting van de Mei-circulaire (nog) niet het geval.

Aanmeldingen Kadernota 2024	2024	2025	2026	2027
Bedragen x € 1.000,-				
Nieuwe structurele ontwikkelingen in de Begroting 2024 (1eBM23/KN24)	1.257	934	281	-1.551
Nieuwe incidentele ontwikkelingen in de Begroting 2024 (1eBM23/KN24)	-888	-125	-750	0
Totaal	369	809	-469	-1.551

3.3 Vermogenspositie

Het financieel perspectief is direct van invloed op de algemene reserve en daarmee ook op onze vermogenspositie. De algemene reserve ontwikkelt zich naar verwachting als volgt:

Ontwikkeling Algemene Reserve	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>					
Algemene reserve (stand per 1-1)	30.532	42.505	42.492	42.676	44.522
Rekeningresultaat 2022	9.702				
Mutaties septembercirculaire 2022 en decembercirculaire 2022	548	-382	-625	2.316	-686
Saldo 1e Bestuurlijke Monitor 2023 en Kadernota 2024	1.723	369	809	-469	-1.551
Stand algemene reserve per 31-12	42.505	42.492	42.676	44.522	42.285

Zoals beschreven, is voldoende weerstandsvermogen één van de financiële uitgangspunten voor de begroting. Dat geeft de verhouding weer tussen onze weerstandscapaciteit (algemene reserve en de stelpost onvoorziene uitgaven) en de financiële risico's. Die verhouding drukken we uit in de ratio van ons weerstandsvermogen. Is de ratio tussen de 1 en 1,5 dan beschikken we over voldoende buffer om risico's op te vangen zodat ze geen bedreiging vormen voor onze financiële positie. In deze Kadernota hebben we de financiële risico's geactualiseerd ten opzichte van de geamendeerde begroting 2023. Zie daarvoor bijlage 1.

Wanneer we de risico's confronteren met de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit dan laat deze in 2024 een ratio zien van 1,94 oplopend naar 2,03 in 2027 en naar 1,93 in 2028. Zie onderstaande tabel.

Overzicht risico's en weerstandscapaciteit	bedragen x € 1.000				
Risico's	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal gekwantificeerde risico's	21.990	21.990	21.990	21.990	21.990
Weerstandscapaciteit	2024	2025	2026	2027	2028
Stand algemene reserve per 1-1	42.505	42.492	42.676	44.522	42.285
Stelpost incidentele onvoorziene uitgaven	80	80	80	80	80
Totale beschikbare weerstandscapaciteit	42.585	42.572	42.756	44.602	42.365
Ratio weerstandsvermogen	1,94	1,94	1,94	2,03	1,93

De ontwikkeling van de weerstandsratio laat op basis van het financieel meerjarenperspectief uit deze Kadernota een beperkt verloop over de begrotingsperiode zien. De weerstandsratio ligt gemiddeld steeds rond de 2. Dat betekent naar de huidige inzichten dat we een weerstandsratio hebben die in de komende jaren ruim boven onze norm ligt.

Zoals in het begin van het hoofdstuk 3 al aangegeven, achten wij het verstandig om over een algemene reserve te beschikken die ruimer is dan alleen de gekwantificeerde risico's. In het verleden hebben we ervaren welke impact rijksmaatregelen en onzekerheden kunnen hebben op onze financiële positie.

Bijlage 1: Overzicht risico's ter bepaling van de ratio weerstandsvermogen

In deze bijlage geven we een actualisatie van de risico's ten opzichte van de in de begroting 2023 gepresenteerde risico's. Voor een toelichting op de ongewijzigde risico's verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting 2023 (vanaf pag. 137) Onderstaand ziet u een geactualiseerd overzicht van alle risico's

1. Overzicht risico's

Nr	Risico's	2023	2024	2025	2026	2027	2027
	<i>Bedragen x € 1.000,-</i>						
1	Sociaal domein (inclusief BUIG)	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
2	Verbonden partijen (GR's en BV's gD)	500	500	500	500	500	500
3	Ontwikkellocaties (grexen en gebiedsontwikkelingen)	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
4	Garanties & leningen	890	890	890	890	890	890
5	Belastbaarheid leningen	50	50	50	50	50	50
6	Rentestijgingen	500	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
7	Subsidies van derden	250	250	250	250	250	250
8	Gemeentefonds: reguliere risico's	1.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
9	Algemene basis AR onvoorziene risico's, w.o. kapitaallasten, lopende procedures	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
10	Loon- prijsontwikkelingen	1.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
11	Data-beveiliging	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
12	Onvolledige compensatie door het Rijk voor de opvang van vluchtelingen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
13	Leges derving a.g.v. implementatie omgevingswet	500	500	500	500	500	500
14	Risico's i.v.m. landelijke en regionale beleidsontwikkelingen	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
	Totaal gekwantificeerde risico's	17.490	21.990	21.990	21.990	21.990	21.990

2. Toelichting op de risico's in de Kadernota 2024

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2023 worden de risico's beschouwd en ingeschat welke weerstandscapaciteit nodig is om deze risico's te ondervangen (zie begroting 2023 vanaf pagina 137). Op basis van de huidige inzichten hebben we voor een drietal aspecten overwogen de risico-inschatting bij te stellen. Het gaat om:

- 6. Rentestijgingen
- 8. Gemeentefonds reguliere risico's
- 10. Loon- en prijsstijgingen

6. Rentestijgingen

In de begroting 2023 hebben we het risico ingeschat op € 500.000. Mede op basis van de cijfers van het CEP (lange rente stijgt naar 2,4%) stellen we het risico bij naar € 1.000.000.

8. Gemeentefonds reguliere risico's

Het kabinet heeft de trap-op, trap-af systematiek voor de (volume)ontwikkeling van het gemeentefonds losgelaten. Op basis van de voorjaarsnota van het kabinet worden in de toekomst de loon- en prijsontwikkelingen weer gebaseerd op het Bruto binnenlands Product (Bbp). In de afgelopen jaren was te zien dat het Bbp doorgaans lager ligt dan met name de loonontwikkelingen. Daarnaast kondigt het kabinet voornemens aan betreffende het abonnementstarief WMO, hogere bijdrage jeugdzorg en de hervormingsagenda jeugdzorg. De definitieve financiële gevolgen kunnen pas worden ingeschat bij mei-circulaire. Op basis daarvan hebben we het risico nu fors verhoogd van € 700.000 naar € 1.000.000 in 2023 en € 2.000.000 in de jaren daarna.

10. Loon- en prijsontwikkelingen

In de voorliggende Kadernota hebben we als uitgangspunt gekozen dat de loon- en prijsontwikkeling gedekt zou moeten worden uit de ontwikkeling van de algemene uitkering van het gemeentefonds. (zie ook toelichting op risico 8).

Op dit moment is het bijzonder lastig een goede inschatting te maken van de inflatie en de ontwikkeling van de brandstof- en energieprijzen. Het risico bestaat dat er een soort van vicieuze cirkel ontstaat, waarbij de prijsontwikkelingen leiden tot hogere looneisen en die vervolgens weer vertaald worden naar de prijzen. Dit kan gelden voor alle activiteiten van onze gemeente. De tijd zal uitwijzen op welk niveau de prijzen en lonen zich stabiliseren. Voor 2023 stellen we daarom het risico bij naar € 1.000.000 en voor de latere jaren naar € 4.000.000 (in de begroting 2023 is reeds een stelpost meegenomen voor loon-en prijsontwikkelingen)